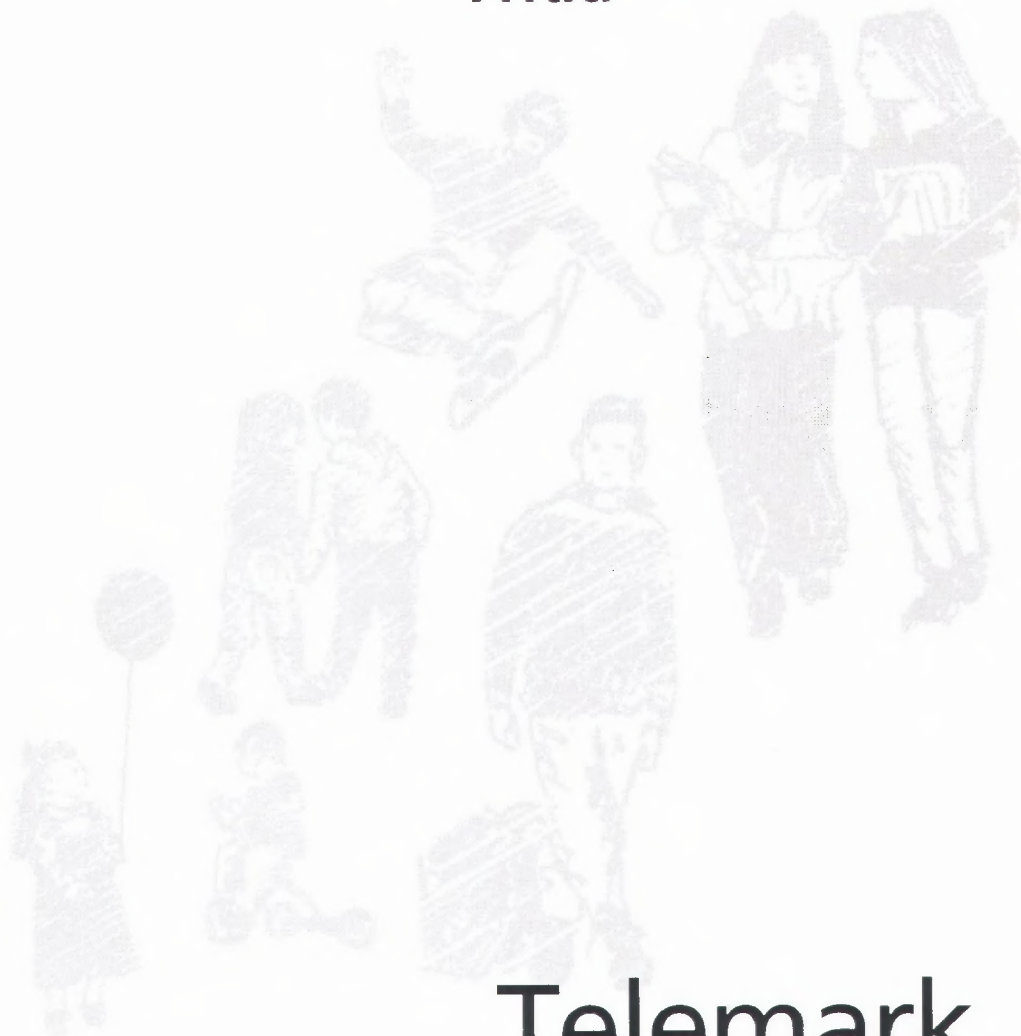

Barn og unge

Aktuell statistikk

**Del 1: Befolkningen
Familie
Helse
Kriminalitet
Fritid**

Telemark

Barn og unge. Aktuell statistikk

I *Barn og unge. Aktuell statistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder, der alle tall dekker barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kommer i to deler, med forskjellig emnemessig innhold. Del 1 (dette heftet) dekker barn i befolkningen, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (utkommer senere) tar for seg barn i utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Husk å oppgi kilde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeider: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: inh@ssb.no.

Redigering: Randi Hansen Øiseth.

Priser: Pr. hefte kr 50,- inkl. mva. Pakkepris (19 fylkeshefter og hefte med landstall) kr 600,- inkl. mva.

Forespørsel om salg rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 1260, 2201 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg- og abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4505-2.

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes tabellene i elektronisk versjon under SSBs Webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

En diskett-versjon kan også gjøres tilgjengelig ved forespørsel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	l
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Barn og unge i befolkningen	3
2. Barn og unges familier	13
3. Barn og unges helse	26
4. Barn og unges lovbrudd	36
5. Barn og unges fritid	39

Innledning

Barn og unge. Aktuell statistikk samler Statistisk sentralbyrås data om barn og unge og presenterer regionale tall med korte artikler, tabeller og figurer.

Barn og unge. Aktuell statistikk utgis som 1 landspublikasjon og 19 fylkespublikasjoner. Landspublikasjonen gir tall for landet som helhet og for de enkelte fylkene der det har vært mulig. Tallene i fylkespublikasjonene er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå hvis statistikken ikke kan gis på mindre geografiske enheter.

Publikasjonene kommer i to deler. Del 1, som dette heftet inngår i, dekker barn i befolkningen, familieforhold, barns helse, deres kontakt med rettsvesenet og barns fritid. Del 2 vil bli utgitt ved årsskiftet 1998-1999, med disse emnene: Barn i barnehager, barn og unge i skolen, unge i arbeidsstyrken, barn og økonomi og barn i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definert som personer under 18 år, dvs. under myndighetsalder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnets rettigheter. I enkelte tilfeller vil tabellene dekke lengre eller kortere aldersspenn, avhengig av hva som er hensiktsmessig og/eller finnes om temaene.

De nyeste tilgjengelige tallene er tatt med, dvs. hovedsakelig fra perioden 1995-1997.

Publikasjonene er tilgjengelige på SSBs webside på Internett. Webadressen er <http://www.ssb.no>.

En undersøkelse gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i liten utstrekning ble tatt i bruk i ulike beslutningsprosesser. Håpet er at denne publikasjonen, som samler mye informasjon, kan gjøre statistikk om barn og unge lettere tilgjengelig og være til hjelp for alle som interesserer seg for og arbeider med barn, det være seg planleggere i kommuner og fylker, politikere, personer som har sitt daglige virke blant barn og allmennheten generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidelsen av publikasjonene. Representanter fra Barneombudet og Norges forskningsråd har gitt faglige innspill til prosjektet.

1. Barn og unge i befolkningen

Det bor 36 400 barn og unge i Telemark. Ifølge prognosene vil antallet gå ned de neste 20 årene.

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk, 1. januar 1997

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
08 Telemark	I alt	36 388	12 194	14 279	5 863	4 052
	Tettbygd strøk	26 161	8 993	10 151	4 150	2 867
	Spredtbygd strøk	10 122	3 151	4 095	1 700	1 176
	Uspesifisert strøk	105	50	33	13	9
0805 Porsgrunn	I alt	7 005	2 457	2 729	1 061	758
	Tettbygd strøk	6 639	2 345	2 580	993	721
	Spredtbygd strøk	356	109	144	67	36
	Uspesifisert strøk	10	3	5	1	1
0806 Skien	I alt	10 897	3 777	4 269	1 719	1 132
	Tettbygd strøk	9 459	3 321	3 696	1 487	955
	Spredtbygd strøk	1 432	453	571	231	177
	Uspesifisert strøk	6	3	2	1	-
0807 Notodden	I alt	2 496	822	1 007	397	270
	Tettbygd strøk	1 580	528	627	254	171
	Spredtbygd strøk	914	294	379	142	99
	Uspesifisert strøk	2	-	1	1	-
0811 Siljan	I alt	598	181	244	110	63
	Tettbygd strøk	237	58	100	53	26
	Spredtbygd strøk	361	123	144	57	37
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0814 Bamble	I alt	3 583	1 158	1 438	594	393
	Tettbygd strøk	2 915	957	1 158	479	321
	Spredtbygd strøk	643	193	273	110	67
	Uspesifisert strøk	25	8	7	5	5
0815 Kragerø	I alt	2 376	764	903	401	308
	Tettbygd strøk	1 676	554	633	269	220
	Spredtbygd strøk	689	204	266	131	88
	Uspesifisert strøk	11	6	4	1	-
0817 Drangedal	I alt	920	288	346	158	128
	Tettbygd strøk	324	108	116	57	43
	Spredtbygd strøk	569	166	220	99	84
	Uspesifisert strøk	27	14	10	2	1
0819 Nome	I alt	1 305	452	500	211	142
	Tettbygd strøk	801	292	301	127	81
	Spredtbygd strøk	502	160	197	84	61
	Uspesifisert strøk	2	-	2	-	-
0821 Bø	I alt	1 044	323	402	173	146
	Tettbygd strøk	537	171	202	88	76
	Spredtbygd strøk	507	152	200	85	70
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0822 Sauherad	I alt	1 038	319	427	168	124
	Tettbygd strøk	329	100	125	59	45
	Spredtbygd strøk	709	219	302	109	79
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

1.1. Personer 0-17 år, etter kommune og bostedsstrøk, 1. januar 1997
(forts.)

		Alder				
		I alt	0-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
0826 Tinn	I alt	1 351	447	527	227	150
	Tettbygd strøk	740	275	280	107	78
	Spredtbygd strøk	607	170	247	119	71
	Uspesifisert strøk	4	2	-	1	1
0827 Hjartdal	I alt	352	110	154	52	36
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	352	110	154	52	36
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0828 Seljord	I alt	662	188	270	118	86
	Tettbygd strøk	284	66	115	55	48
	Spredtbygd strøk	368	115	154	62	37
	Uspesifisert strøk	10	7	1	1	1
0829 Kviteseid	I alt	551	165	225	104	57
	Tettbygd strøk	203	77	65	39	22
	Spredtbygd strøk	348	88	160	65	35
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0830 Nissedal	I alt	377	119	141	59	58
	Tettbygd strøk	127	39	45	19	24
	Spredtbygd strøk	250	80	96	40	34
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0831 Fyresdal	I alt	313	121	100	52	40
	Tettbygd strøk	77	35	21	12	9
	Spredtbygd strøk	234	84	79	40	31
	Uspesifisert strøk	2	2	-	-	-
0833 Tokke	I alt	560	172	234	93	61
	Tettbygd strøk	139	47	58	21	13
	Spredtbygd strøk	421	125	176	72	48
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-
0834 Vinje	I alt	960	331	363	166	100
	Tettbygd strøk	94	20	29	31	14
	Spredtbygd strøk	860	306	333	135	86
	Uspesifisert strøk	6	5	1	-	-
Uoppgitt	I alt	-	-	-	-	-
	Tettbygd strøk	-	-	-	-	-
	Spredtbygd strøk	-	-	-	-	-
	Uspesifisert strøk	-	-	-	-	-

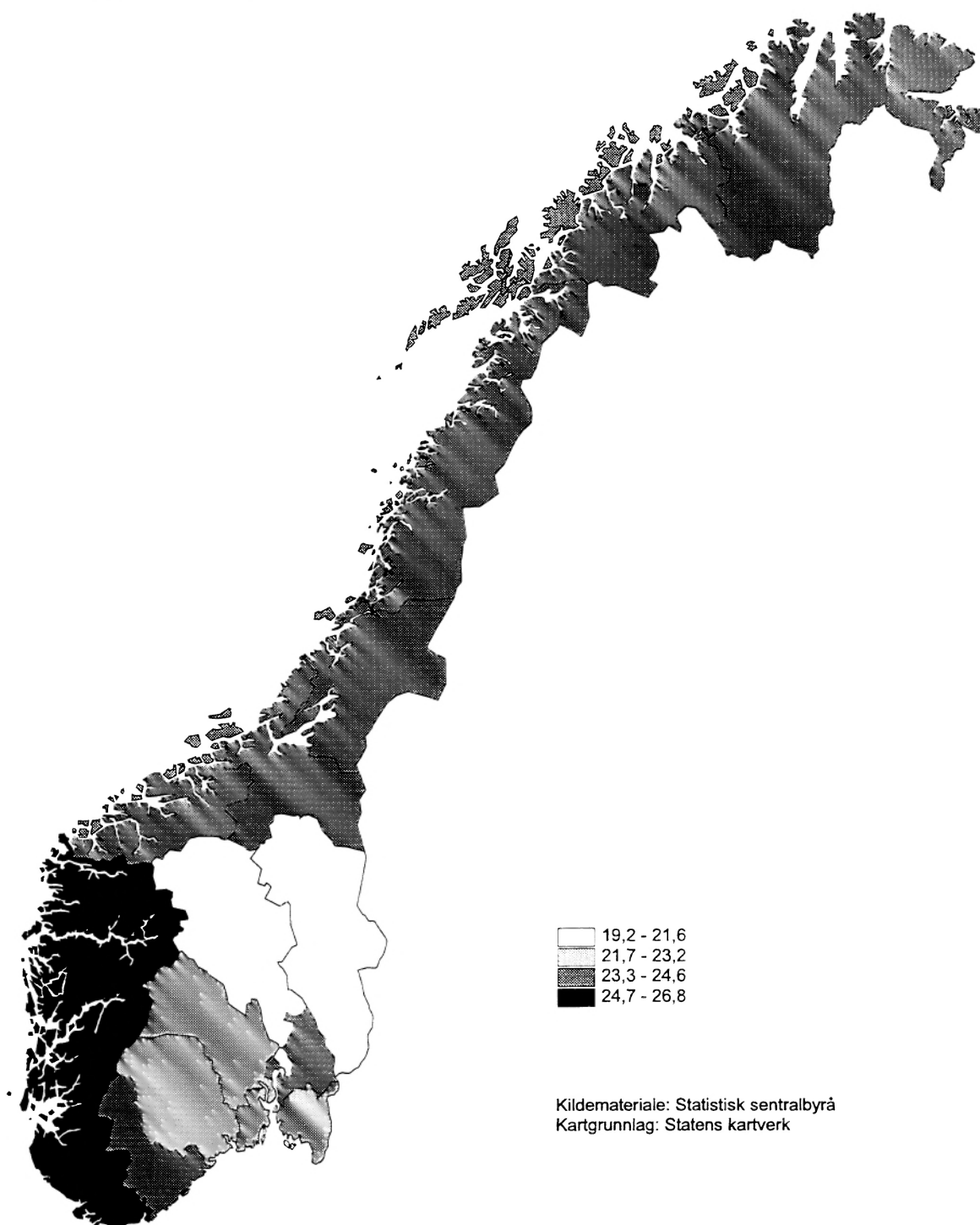
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB

Begrepene tettbygd/spredtbygd strøk er gitt av SSBs definisjon av tettsted. Et tettsted er i hovedregelen en hus-samling hvor det bor minimum 200 personer og er mindre enn 50 meter mellom husene.

Telemark hadde 36 400 bosatte i alderen 0-17 år pr. 1. januar 1997. I alle aldersgruppene var det flere barn og unge i tettbygde enn i spredtbygde strøk. Totalt bodde 72 prosent av alle barn og unge i fylket i tettsteder.

Tabell 1.1 viser fordelingen mellom tett, spredt og uoppgitt bostedsstrøk for hver av Telemarks kommuner. Bosettingsmønsteret varierer mellom de enkelte kommunene, noe som medfører lokale variasjoner i hva slags type omgivelser barna og de unge lever i og har å forholde seg til.

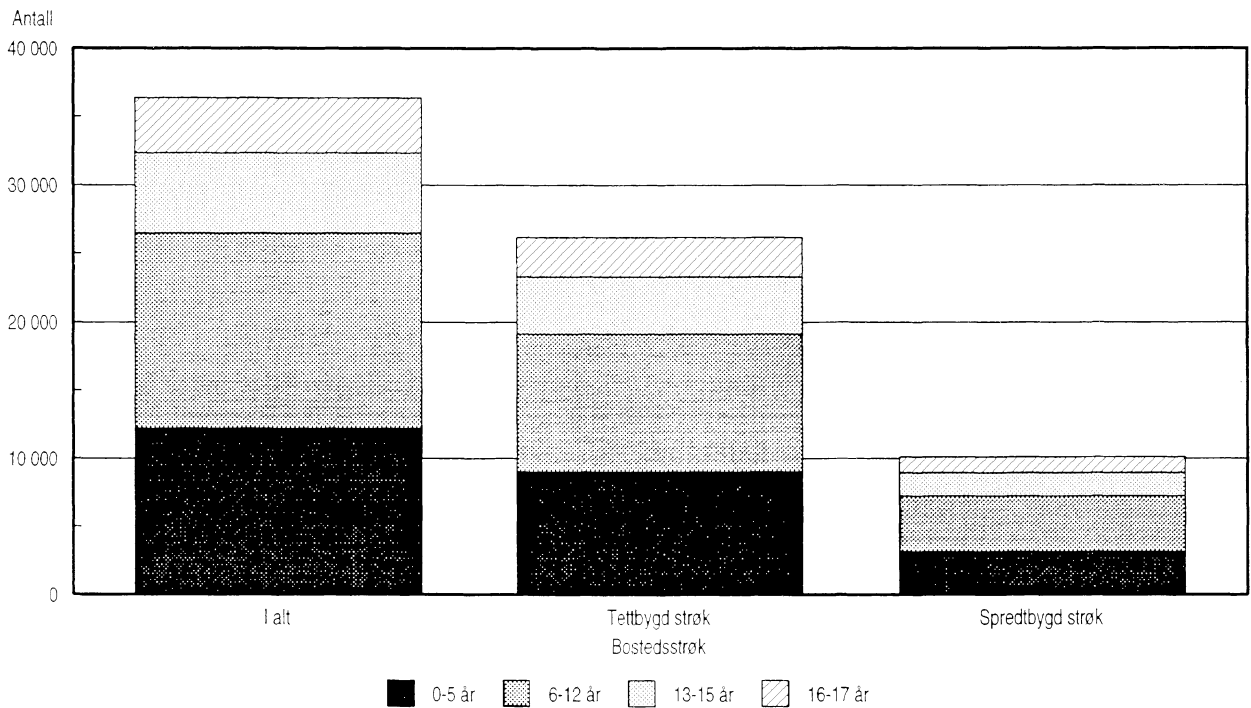
Figur 1.1. Personer 0-17 år i prosent av folkemengden. 1. januar 1997

En befolkningsframskriving er en beregning av den framtidige sammensetningen av og utviklingen i befolkningen. Her er tre årstall plukket ut for å vise den antatte utviklingen for barn og unges vedkommende. Tallene, og dermed antakelsene om utviklingen, blir mer usikre jo lenger fram i tid man går. Framskrivningen forutsetter at tidligere trender videreføres. Trendbrudd vil altså skape avvik mellom framskriving og faktisk utvikling.

For Telemark viser framskrivingstallene for 2000, 2010 og 2020 at i aldersgruppen 0-5 år forventes en nedgang i barnetallene. 6-12-åringene blir også en mindre tallrik gruppe. Aldersgruppen 13-15 år viser en økning for det blir en reduksjon. Det samme gjelder for 16-17-åringene.

Figur 1.2. Personer 0-17 år, etter alder og bostedsstrøk. Telemark. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.2. Framskriving av folkemengden, etter alder og kommune. 2000, 2010 og 2020

Kommune og år	Menn						Kvinner				
	Alle aldere	Av dette				Alle aldere	Av dette				
		0-5	6-12	13-15	16-17		0-5	6-12	13-15	16-17	
08 Telemark	2000	80 457	6 110	7 643	3 045	1 978	83 047	5 785	7 273	2 809	1 973
	2010	80 951	5 416	7 310	3 309	2 246	83 377	5 129	6 904	3 118	2 080
	2020	81 853	5 400	6 597	3 008	2 080	84 009	5 112	6 207	2 819	1 967
0805 Porsgrunn	2000	15 613	1 204	1 486	580	352	16 562	1 172	1 449	521	359
	2010	15 911	1 070	1 456	653	443	16 884	1 019	1 394	649	429
	2020	16 200	1 083	1 308	599	417	17 133	1 030	1 248	577	403
0806 Skien	2000	23 950	1 883	2 316	869	560	25 043	1 792	2 214	849	586
	2010	24 491	1 681	2 245	999	666	25 548	1 601	2 154	964	648
	2020	24 979	1 705	2 028	915	631	26 011	1 619	1 955	881	617
0807 Notodden	2000	5 858	421	509	224	115	6 124	393	496	192	148
	2010	5 637	356	484	230	152	5 945	341	457	212	128
	2020	5 607	356	438	199	137	5 858	339	419	188	134
0811 Siljan	2000	1 142	89	118	42	32	1 147	83	127	49	42
	2010	1 137	78	98	47	37	1 161	78	98	41	31
	2020	1 139	78	91	39	26	1 178	78	91	39	26
0814 Bamble	2000	7 145	553	785	308	215	7 010	527	708	276	187
	2010	7 287	482	661	301	221	7 233	460	620	290	195
	2020	7 420	497	597	268	188	7 468	471	561	252	181
0815 Kragerø	2000	5 314	389	501	208	144	5 423	372	452	150	141
	2010	5 357	343	485	230	154	5 400	337	453	199	139
	2020	5 437	329	442	211	147	5 420	320	399	185	128

1.2. Framskrivning av folkemengden, etter alder og kommune, 2000, 2010 og 2020
 (forts)

Kommune og år	Menn						Kvinner				
	Alle aldere	Av dette					Alle aldere	Av dette			
		0-5	6-12	13-15	16-17	0-5		6-12	13-15	16-17	
0817 Drangedal 2000	2 041	136	173	69	65	2 051	130	176	89	48	
	2010	1 918	120	155	73	52	1 936	116	147	69	46
	2020	1 846	112	141	65	44	1 857	109	134	60	42
0819 Nome 2000	3 137	224	264	101	76	3 288	211	250	109	75	
	2010	3 020	191	249	117	76	3 117	177	237	112	67
	2020	2 926	177	214	100	68	2 975	164	199	93	65
0821 Bø 2000	2 473	194	236	100	63	2 522	184	195	83	63	
	2010	2 645	191	271	112	77	2 656	181	243	102	63
	2020	2 779	187	240	112	80	2 778	177	220	102	71
0822 Sauherad 2000	2 158	150	200	98	54	2 137	132	186	90	52	
	2010	2 110	133	165	78	59	2 088	127	157	65	53
	2020	2 078	126	154	67	46	2 055	120	146	64	44
0826 Tinn 2000	3 290	270	281	116	82	3 469	238	265	121	76	
	2010	3 309	252	317	138	84	3 378	210	283	122	72
	2020	3 372	245	291	133	91	3 366	208	249	116	79
0827 Hjartdal 2000	817	50	65	25	17	798	52	81	28	20	
	2010	775	48	58	24	10	756	42	54	28	24
	2020	764	48	56	24	16	725	48	52	21	14
0828 Seljord 2000	1 555	115	138	60	42	1 556	102	129	56	32	
	2010	1 586	109	167	64	42	1 552	100	144	53	39
	2020	1 592	100	143	69	47	1 555	92	115	55	39
0829 Kviteseid 2000	1 286	78	111	54	35	1 303	79	115	35	32	
	2010	1 179	65	92	36	27	1 203	62	87	39	29
	2020	1 098	62	71	34	24	1 119	60	70	32	23
0830 Nissedal 2000	715	51	76	28	22	740	43	72	31	13	
	2010	707	48	56	27	25	705	46	56	19	20
	2020	702	42	56	24	16	694	42	50	24	16
0831 Fyresdal 2000	658	52	59	23	21	670	47	57	15	14	
	2010	632	38	52	28	22	634	36	49	26	21
	2020	615	36	42	20	14	617	36	42	18	14
0833 Tokke 2000	1 261	76	124	49	34	1 212	79	87	48	31	
	2010	1 149	67	87	38	28	1 121	64	80	41	17
	2020	1 078	61	79	34	24	1 042	56	71	33	22
0834 Vinje 2000	2 044	175	201	91	49	1 992	149	214	67	54	
	2010	2 101	144	212	114	71	2 060	132	191	87	59
	2020	2 221	156	206	95	64	2 158	143	186	79	49

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Alternativ M1 er brukt i denne befolkningsframskrivingen. Alternativ M1 kombinerer mellomalternativene for *fruktbarhet* (1,86 barn pr kvinne, konstant over hele framskrivingsperioden), for *dødelighet* (en økning i forventet levealder i perioden 1995-2020 fra 75 til 78,5 år for menn og fra 80 til 83,5 år for kvinner) og for *innvandring* (årlig netto innvandring på 7 000 personer på landsbasis fram til 2020). Innenlands flytting er som registrert i perioden 1991-1995.

1 980 nyfødte i 1996

Det ble født 1 982 levendefødte barn i Telemark i 1996. På landsbasis var mors gjennomsnittsalder ved første fødsel 26,7 år, ved alle fødsler 29,0 år.

Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Kommunen og fylket kan oppleve svingninger i forhold til dette.

Fødsleene i 1996 gir et samlet fruktbarhetstall på landsbasis på 1,89, mot 1,88 i perioden 1991-1995. I 1990 var fruktbarhetsnivået noe høyere (1,93 barn pr. kvinne), med like mange levendefødte som i 1996, fordi det dengang var færre kvinner i reproduktiv alder.

Det er tendenser til økt fruktbarhet i Trøndelag, på Vestlandet og i Agder. Nivået på Østlandet er derimot uendret, og det er en svak nedgang i Nord-Norge. Alle fylkene på Østlandet hadde et samlet fruktbarhetstall på 1,8 eller lavere, mens det i alle andre fylker var over 1,9.

Tabell 1.5 viser antall fødte og antall enkelt- og flerfødsler i fylket og kommunene i 1996. Det var 1 938 enkeltfødsler og 27 flerfødsler i Telemark i 1996. Flerfødsleene fordelte seg på 26 tvillingfødsler og 1 trillingfødsel.

1.3. Levendefødte, etter kjønn, mors alder og kommune. 1996

	Levendefødte		Mors alder	
	Gutter	Jenter	15-29 år	30 år og over
08 Telemark ...	1 016	966	1 283	698
0805 Porsgrunn ...	234	201	275	159
0806 Skien	305	295	400	200
0807 Notodden ...	70	66	71	65
0811 Siljan	16	19	27	8
0814 Bamble	89	92	123	58
0815 Kragerø	51	56	77	30
0817 Drangedal ...	20	21	33	8
0819 Nome	35	34	43	26
0821 Bø	30	20	31	19
0822 Sauherad ...	30	19	29	20
0826 Tinn	36	35	39	32
0827 Hjartdal	12	15	20	7
0828 Seljord	16	12	16	12
0829 Kviteseid	13	12	18	7
0830 Nissedal	9	8	9	8
0831 Fyresdal	9	10	13	6
0833 Tokke	13	21	19	15
0834 Vinje	28	30	40	18

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Samlet fruktbarhetstall (SFT) er et mål for fruktbarhetsnivå. SFT for 1996 er et uttrykk for hvor mange barn hver kvinne i gjennomsnitt vil få i løpet av den fødedyktige perioden (15-49 år) ut fra fødselsratene som er registrert for hver enkelt aldersgruppe i løpet av 1996. For å kunne opprettholde folketallet på lang sikt - uten innflyttingsoverskudd fra utlandet - kreves det at hver kvinne i gjennomsnitt føder ei jente, altså at kvinnene reproducerer seg. Det fødes om lag 6 prosent flere gutter enn jenter på landsbasis, slik at det for hver jente i gjennomsnitt blir født 1,06 gutter. Ettersom noen kvinner dør før de når 50-årsalderen, trengs det i Norge et fruktbarhetstall på 2,08 for å sikre reproduksjonen.

1.4. Samlet fruktbarhetstall, etter fylke. 1991-1995 og 1996

	Samlet fruktbarhetstall ¹	
	1991-1995	1996
Hele landet	1,88	1,89
Østfold	1,72	1,75
Akershus	1,82	1,81
Oslo	1,71	1,71
Hedmark	1,75	1,75
Oppland	1,72	1,66
Buskerud	1,74	1,75
Vestfold	1,78	1,78
Telemark	1,77	1,80
Aust-Agder	1,89	1,93
Vest-Agder	2,02	2,07
Rogaland	2,13	2,11
Hordaland	2,02	2,03
Sogn og Fjordane	2,11	2,21
Møre og Romsdal	1,97	2,03
Sør-Trøndelag	1,90	1,93
Nord-Trøndelag	2,00	2,11
Nordland	1,97	1,98
Troms	2,00	1,93
Finnmark	2,06	2,05

¹ Summen av ettårige aldersavhengige fruktbarhetsrater 15-49 år. Antall barn hver kvinne kommer til å føde under forutsetning av at fruktbarhetsmønsteret i perioden varer ved og at dødsfall ikke forekommer.
Kilde: Aktuelle befolkningstall 3/97, SSB.

1.5. Fødte¹ i alt og enkelt- og flerfødsler, etter kommune. 1996

Kommune	Fødte i alt	Antall enkeltfødsler	Antall flerfødsler	Antall tvillingfødsler	Antall trillingfødsler
0805 Porsgrunn ...	436	424	6	6	-
0806 Skien	602	588	7	7	-
0807 Notodden ...	136	130	3	3	-
0811 Siljan	35	31	2	2	-
0814 Bamble	182	176	3	3	-
0815 Kragerø	109	105	2	2	-
0817 Drangedal ...	41	41	-	-	-
0819 Nome	70	65	2	1	1
0821 Bø	51	51	-	-	-
0822 Sauherad ...	50	50	-	-	-
0826 Tinn	72	70	1	1	-
0827 Hjartdal	27	25	1	1	-
0828 Seljord	28	28	-	-	-
0829 Kviteseid	25	25	-	-	-
0830 Nissedal	17	17	-	-	-
0831 Fyresdal	19	19	-	-	-
0833 Tokke	34	34	-	-	-
0834 Vinje	59	59	-	-	-

¹ Omfatter levende- og dødfødte.
Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tallet på fødte inkluderer levende- og dødfødte. Tallet på fødsler vil være lavere enn antall fødte, da det kan fødes både ett, to, tre eller flere barn ved hver fødsel.

1.6. Innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet, etter alder og kommune. 1995

		Innflytting				Utflytting				Nettoinnflytting		
		Av dette				Av dette						
		Alle aldere	0-17 år	0-5 år	6-17 år	Alle aldere	0-17 år	0-5 år	6-17 år	0-17 år	0-5 år	6-17 år
08	Telemark	16 753	11 561	1864	1697	16 693	11 373	1704	1669	188	160	28
0805	Porsgrunn	1 576	337	194	143	1 431	258	139	119	79	55	24
0806	Skien	1 899	426	212	214	1 784	343	180	163	83	32	51
0807	Notodden	440	104	65	39	451	110	57	53	-6	8	-14
0811	Siljan	87	25	16	9	117	28	10	18	-3	6	-9
0814	Bamble	581	136	69	67	657	119	66	53	17	3	14
0815	Kragerø	356	106	62	44	424	107	54	53	-1	8	-9
0817	Drangedal	100	20	16	4	128	28	16	12	-8	-	-8
0819	Nome	302	93	43	50	351	104	49	55	-11	-6	-5
0821	Bø	322	69	43	26	274	60	30	30	9	13	-4
0822	Sauherad	196	44	23	21	201	49	19	30	-5	4	-9
0826	Tinn	239	54	30	24	206	38	20	18	16	10	6
0827	Hjartdal	56	17	5	12	63	14	6	8	3	-1	4
0828	Seljord	155	27	20	7	122	22	7	15	5	13	-8
0829	Kviteseid	90	15	8	7	115	21	11	10	-6	-3	-3
0830	Nissedal	58	13	8	5	60	13	7	6	-	1	-1
0831	Fyresdal	55	13	9	4	62	11	8	3	2	1	1
0833	Tokke	77	21	15	6	71	9	6	3	12	9	3
0834	Vinje	164	41	26	15	176	39	19	20	2	7	-5

¹ Omfatter også flyttinger mellom kommunene i fylket.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.7. Flytting til og fra utlandet¹, etter alder og kommune. 1995

		Innvandring				Utvandring				Nettoinnvandring		
		Av dette				Av dette						
		Alle aldere	0-17 år	0-5 år	6-17 år	Alle aldere	0-17 år	0-5 år	6-17 år	0-17 år	0-5 år	6-17 år
08	Telemark	746	208	99	109	517	109	32	77	99	67	32
0805	Porsgrunn	152	46	23	23	87	14	8	6	32	15	17
0806	Skien	209	59	26	33	176	35	8	27	24	18	6
0807	Notodden	46	9	6	3	52	15	7	8	-6	-1	-5
0811	Siljan	3	-	-	-	10	7	2	5	-7	-2	-5
0814	Bamble	66	15	7	8	44	9	1	8	6	6	-
0815	Kragerø	52	23	7	16	27	5	2	3	18	5	13
0817	Drangedal	3	-	-	-	11	3	-	3	-3	-	-3
0819	Nome	61	28	12	16	15	6	1	5	22	11	11
0821	Bø	36	7	2	5	11	3	2	1	4	-	4
0822	Sauherad	28	4	3	1	12	5	-	5	-1	3	-4
0826	Tinn	44	10	8	2	26	3	-	3	7	8	-1
0827	Hjartdal	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
0828	Seljord	22	2	1	1	14	-	-	-	2	1	1
0829	Kviteseid	2	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
0830	Nissedal	4	1	-	1	3	-	-	-	1	-	1
0831	Fyresdal	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
0833	Tokke	3	1	1	-	3	1	1	-	-	-	-
0834	Vinje	14	3	3	-	17	3	-	3	-	3	-3

¹ Omfatter både norske og utenlandske statsborgere.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Statistikken over flyttinger omfatter alle flyttinger registrert i løpet av året mellom norske kommuner og mellom en norsk kommune og utlandet. En person som flytter flere ganger i kalenderåret, regnes med tilsvarende antall ganger. Flyttinger innen kommunene er ikke med i statistikken.

Statistikken over innenlandske flyttinger og flyttinger til og fra utlandet bygger på oppgaver fra folkeregistrene, basert på meldeplikt til folkeregisteret i innflyttingskommunen, og til fraflyttingskommunen ved flytting til utlandet.

Tallene viser situasjonen for ett år (1995) og er ikke nødvendigvis representative for andre år eller perioder.

De yngste barna flytter mest

Flyttetallene for Telemark viser at barn i alderen 0-5 år flyttet mer enn barn og unge i alderen 6-17 år gjorde i 1995. Flytting er som regel foreldrenes avgjørelse, slik at barns flyttemønster avhenger av de voksnes.

Innflyttingen var større enn utflyttingen for 0-17-åringene; nettoinnflyttingen var på 188 personer. Også når det gjelder flytting over landegrensen, viser tallene at innvandringen var større enn utvandringen. Det var m.a.o. et innvandringsoverskudd for 0-17-åringer i 1995.

Den unge innvandrerbefolkningen

Barn og unge i Norge kan ha ulik grad av tilknytning til utlandet. Pr. 1. januar 1997 hadde 87 prosent av

0-17-åringene i landet ingen innvandringsbakgrunn. Det vanligste innslaget av innvandringsbakgrunn var å ha én utenlandsfødt forelder (og selv være født i Norge). Om lag 6 prosent av barna og de unge hadde denne bakgrunnen. Mange innvandrere uten noen tidligere tilknytning til Norge har etter hvert fått barn, og disse andregenerasjonsinnvandrerne (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre) utgjør nå 3 prosent av 0-17-åringene i folkemengden. Det er også endel barn som er førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, uten norsk bakgrunn), og disse kom ved årsskiftet opp i 23 900 personer, eller ca. 2,5 prosent av alle barn og unge.

I antall var det flest barn og unge med innvandringsbakgrunn i Oslo og Akershus. I forhold til barnetallet i

SSBs definisjon av innvandrerbefolkningen omfatter førstegenerasjonsinnvandrere med to utenlandsfødte foreldre, samt andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre). Personer med annen bakgrunn fra innvandring kan også skilles ut i statistikken.

1.8. Personer 0-17 år, etter innvandringskategori og fylke. 1. januar 1997

	I alt	Uten innvandringsbakgrunn	Førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn	Andre-generasjonsinnvandrere	Utenlands-adoptert	Utenlandsfødt med en norsk forelder	Norskfødt med en utenlandsk forelder	Født i utlandet av norskfødte foreldre
00 Hele landet	1 022 291	888 553	23 853	30 303	7 926	5 925	62 739	2 992
01 Østfold	52 278	45 621	989	1 345	407	338	3 390	188
02 Akershus	108 828	91 573	2 424	2 694	957	958	9 677	545
03 Oslo	94 920	60 047	6 761	15 068	638	864	11 141	401
04 Hedmark	39 155	35 598	683	484	269	204	1 831	86
05 Oppland	38 688	35 704	670	431	238	153	1 420	72
06 Buskerud	51 085	43 929	1 111	1 961	296	354	3 326	108
07 Vestfold	47 026	41 789	773	717	285	385	2 916	161
08 Telemark	36 388	32 535	769	607	271	208	1 907	91
09 Aust-Agder	24 506	21 864	435	287	203	164	1 489	64
10 Vest-Agder	38 618	33 361	1 064	818	287	211	2 731	146
11 Rogaland	96 599	84 522	2 385	1 959	931	510	5 937	355
12 Hordaland	105 465	94 779	1 620	1 591	939	404	5 872	260
14 Sogn og Fjordane	26 935	24 960	473	256	245	75	914	12
15 Møre og Romsdal	58 698	54 575	658	430	532	233	2 163	107
16 Sør-Trøndelag	60 161	54 949	1 158	870	386	224	2 450	124
17 Nord-Trøndelag	31 071	29 188	368	135	246	125	956	53
18 Nordland	57 273	53 669	661	241	401	235	1 938	128
19 Troms	36 153	33 250	522	231	297	168	1 617	68
20 Finnmark	18 444	16 640	329	178	98	112	1 064	23

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

1.9. Barns¹ landbakgrunn², etter verdensregion og fylke. 1. januar 1997

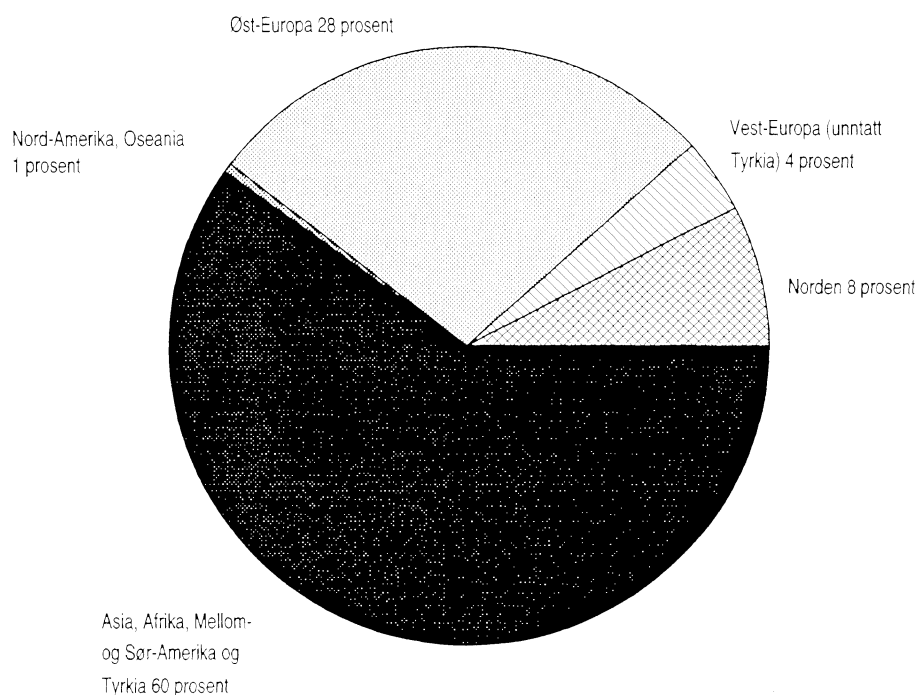
	I alt	Norge	Norden	Vest-Europa (unntatt Tyrkia)	Øst- Europa	Nord- Amerika, Oseania	Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika, Tyrkia
00 Hele landet	1 022 291	968 135	3 643	2 358	9 412	846	37 897
01 Østfold	52 278	49 944	200	75	573	26	1 460
02 Akershus	108 828	103 710	615	320	851	100	3 232
03 Oslo	94 920	73 091	727	463	1 789	138	18 712
04 Hedmark	39 155	37 988	98	40	348	15	666
05 Oppland	38 688	37 587	109	48	369	9	566
06 Buskerud	51 085	48 013	191	105	561	18	2 197
07 Vestfold	47 026	45 536	119	88	369	11	903
08 Telemark	36 388	35 012	105	55	385	7	824
09 Aust-Agder	24 506	23 784	65	39	277	8	333
10 Vest-Agder	38 618	36 736	104	45	502	10	1 221
11 Rogaland	96 599	92 255	363	602	700	343	2 336
12 Hordaland	105 465	102 254	237	141	657	59	2 117
14 Sogn og Fjordane	26 935	26 206	64	83	192	7	383
15 Møre og Romsdal	58 698	57 610	97	47	398	3	543
16 Sør-Trøndelag	60 161	58 133	132	84	484	47	1 281
17 Nord-Trøndelag	31 071	30 568	62	28	222	8	183
18 Nordland	57 273	56 371	123	29	377	7	366
19 Troms	36 153	35 400	145	54	207	27	320
20 Finnmark	18 444	17 937	87	12	151	3	254

¹ Personer med to utenlandsfødte foreldre. ² Eget, mors eller fars fødeland.

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

Tabell 1.9 omfatter kun førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere (norskfødte med to utenlandsfødte foreldre).

Figur 1.3. Innvandrerbarns landbakgrunn. Telemark. 1. januar 1997

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

fylket var det klart størst andel barn med innvandringsbakgrunn i Oslo, Akershus, Buskerud, Vest-Agder og Østfold - i synkende rekkefølge - fulgte deretter.

Hvor kommer de fra?

Ved årsskiftet 1996/1997 hadde 970 000 barn minst én norskfødt forelder. Av de 54 200 barna i innvandrerbefolkningen hadde 70 prosent (selv eller via foreldrene) bakgrunn fra Asia, Afrika, Mellom- og Sør-Amerika og Tyrkia. Flyktningstrømmer og tidligere arbeidsmarkedsrelatert migrasjon er blant årsakene til en høy andel barn og unge med asiatisk bakgrunn, spesielt vietnamesisk og pakistansk bakgrunn. Etter som pakistanere og vietnamesere har vært i Norge relativt lenge og ofte har giftet seg med andre med samme bakgrunn, utgjør barna deres en stor andel av andregenerasjonsinnvandrerne i den unge delen av innvandrerbefolkningen.

Uroen på Balkan spiller sannsynligvis en viktig rolle i forbindelse med at Øst-Europa er den nest vanligste regionsbakgrunnen (Norge ikke inkludert). 6 000 barn og unge hadde vest-europeisk bakgrunn, hvorav 60 prosent var fra de andre nordiske landene.

Oslo, Rogaland, Akershus og Hordaland hadde jevnt over de høyeste tallene for barn med utenlandsk bakgrunn. Oslo hadde flest innvandrerbarn (i antall) med bakgrunn fra Norden, Øst-Europa og Asia mfl. Rogaland skilte seg ut med et relativt høyt antall vest-europeere og nord-amerikanere, noe som langt på vei kan

1.10. Personer 0-17 år sortert etter de 10 hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene. Telemark, 1. januar 1997

Barn i alt	36 388
Norge	35 012
Utlandet i alt ¹	1 376
Jugoslavia	215
Somalia	174
Vietnam	174
Bosnia-Hercegovina	102
Iran	94
Chile	70
Danmark	44
Filippinene	39
Polen	37

¹ Omfatter førstegenerasjonsinnvandrere (født i utlandet, av to utenlandsfødte foreldre) og andregenerasjonsinnvandrere (født i Norge av to utenlandsfødte foreldre).

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

forklares ut fra aktivitetene på den norske kontinentalsokkelen.

Det var flest europeiske land på listen over de ti hyppigst forekommende nasjonalitetsgruppene i Telemark. Jugoslavia toppet listen over de 9 største innvandrergruppene; blant 0-17-åringene i innvandrerbefolkningen hadde omtrent 16 prosent jugoslavisk bakgrunn. Telemark, som ett av få fylker, hadde Somalia høyt opp på listen over de største innvandrergruppene.

2. Barn og unges familier

Det var 2 052 000 familieenheter i Norge ved årsskiftet 1996/97. Noe over halvparten (1 047 200) av disse bestod av flere personer, og 570 500 av familiene inkluderte barn under 18 år. I alt 1 015 000 hjemmeboende barn 0-17 år fordelte seg på alle familieformene.

2.1. Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1 januar 1997. Absolutte tall og prosent

Familier i alt	Ektepar ² uten/med barn							
	I alt	0 barn	1 barn	2 barn	3 barn	4 barn	5 barn og over	
Absolutte tall								
Hele landet	2 052 354	842 306	476 747	128 988	154 903	66 092	12 469	3 107
08 Telemark	76 337	33 136	19 635	4 918	5 884	2 203	384	112
0805 Porsgrunn	15 365	6 549	3 969	947	1 160	382	62	29
0806 Skien	23 324	9 877	5 848	1 492	1 808	604	101	24
0807 Notodden	5 808	2 489	1 595	326	391	146	25	6
0811 Siljan	892	530	284	82	111	39	12	2
0814 Bamble	5 906	2 964	1 626	475	579	223	34	27
0815 Kragerø	4 938	2 130	1 238	333	376	159	20	4
0817 Drangedal	1 874	873	512	137	144	65	13	2
0819 Nome	3 126	1 344	857	186	206	81	13	1
0821 Bø	2 231	971	560	148	185	70	6	2
0822 Sauherad	1 906	907	508	132	163	84	15	5
0826 Tinn	3 391	1 275	806	157	220	78	13	1
0827 Hjartdal	728	336	189	53	65	24	2	3
0828 Seljord	1 391	599	344	95	92	52	14	2
0829 Kviteseid	1 245	524	311	81	86	41	5	-
0830 Nissedal	634	298	149	51	53	33	12	-
0831 Fyresdal	607	252	140	37	40	28	6	1
0833 Tokke	1 216	492	300	66	74	43	9	-
0834 Vinje	1 755	726	399	120	131	51	22	3
Prosent								
Hele landet	100,0	41,0	23,2	6,3	7,5	3,2	0,6	0,2
08 Telemark	100,0	43,4	25,7	6,4	7,7	2,9	0,5	0,1
0805 Porsgrunn	100,0	42,6	25,8	6,2	7,5	2,5	0,4	0,2
0806 Skien	100,0	42,3	25,1	6,4	7,8	2,6	0,4	0,1
0807 Notodden	100,0	42,9	27,5	5,6	6,7	2,5	0,4	0,1
0811 Siljan	100,0	59,4	31,8	9,2	12,4	4,4	1,3	0,2
0814 Bamble	100,0	50,2	27,5	8,0	9,8	3,8	0,6	0,5
0815 Kragerø	100,0	43,1	25,1	6,7	7,6	3,2	0,4	0,1
0817 Drangedal	100,0	46,6	27,3	7,3	7,7	3,5	0,7	0,1
0819 Nome	100,0	43,0	27,4	6,0	6,6	2,6	0,4	0,0
0821 Bø	100,0	43,5	25,1	6,6	8,3	3,1	0,3	0,1
0822 Sauherad	100,0	47,6	26,7	6,9	8,6	4,4	0,8	0,3
0826 Tinn	100,0	37,6	23,8	4,6	6,5	2,3	0,4	0,0
0827 Hjartdal	100,0	46,2	26,0	7,3	8,9	3,3	0,3	0,4
0828 Seljord	100,0	43,1	24,7	6,8	6,6	3,7	1,0	0,1
0829 Kviteseid	100,0	42,1	25,0	6,5	6,9	3,3	0,4	0,0
0830 Nissedal	100,0	47,0	23,5	8,0	8,4	5,2	1,9	0,0
0831 Fyresdal	100,0	41,5	23,1	6,1	6,6	4,6	1,0	0,2
0833 Tokke	100,0	40,5	24,7	5,4	6,1	3,5	0,7	0,0
0834 Vinje	100,0	41,4	22,7	6,8	7,5	2,9	1,3	0,2

2.1 . Familier, etter familietype og tallet på barn under 18 år¹. 1. januar 1997. Absolutte tall og prosent (forts.)

	Samboerpar ³ med felles barn				Mor med barn				Far med barn				Enslige ⁴
	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	I alt	1 barn	2 barn	3 barn og over	
Absolutte tall													
Hele landet	80 699	40 028	31 745	8 926	110 179	71 030	30 971	8 178	14 022	10 612	2 817	593	1 005 148
08 Telemark ..	2 415	1 313	880	222	4 067	2 578	1 150	339	535	401	106	28	36 184
0805 Porsgrunn ..	456	257	162	37	863	534	270	59	108	81	23	4	7 389
0806 Skien	646	375	216	55	1 423	875	433	115	167	129	32	6	11 211
0807 Notodden ..	201	110	72	19	297	195	81	21	42	33	6	3	2 779
0811 Siljan	28	10	16	2	34	22	9	3	9	4	3	2	291
0814 Bamble	211	112	80	19	331	210	88	33	54	44	8	2	2 346
0815 Kragerø	134	80	47	7	293	190	68	35	34	27	5	2	2 347
0817 Drangedal ..	60	35	20	5	77	48	19	10	7	5	2	-	857
0819 Nome	122	71	42	9	119	76	30	13	21	9	10	2	1 520
0821 Bø	75	42	24	9	104	83	15	6	15	12	2	1	1 066
0822 Sauherad ...	49	22	20	7	82	50	23	9	14	11	2	1	854
0826 Tinn	113	55	44	14	170	114	48	8	26	21	5	-	1 807
0827 Hjartdal	21	11	8	2	21	14	4	3	2	1	-	1	348
0828 Seljord	46	20	24	2	49	33	12	4	4	-	3	1	693
0829 Kviteseid ...	40	10	20	10	41	24	13	4	6	4	2	-	634
0830 Nissedal	14	5	7	2	19	14	5	-	8	6	1	1	295
0831 Fyresdal	32	14	14	4	18	13	4	1	1	1	-	-	304
0833 Tokke	60	31	19	10	46	28	9	9	2	2	-	-	616
0834 Vinje	107	53	45	9	80	55	19	6	15	11	2	2	827
Prosent													
Hele landet	3,9	2,0	1,5	0,4	5,4	3,5	1,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	49,0
08 Telemark ..	3,2	1,7	1,2	0,3	5,3	3,4	1,5	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	47,4
0805 Porsgrunn ..	3,0	1,7	1,1	0,2	5,6	3,5	1,8	0,4	0,7	0,5	0,1	0,0	48,1
0806 Skien	2,8	1,6	0,9	0,2	6,1	3,8	1,9	0,5	0,7	0,6	0,1	0,0	48,1
0807 Notodden ..	3,5	1,9	1,2	0,3	5,1	3,4	1,4	0,4	0,7	0,6	0,1	0,1	47,8
0811 Siljan	3,1	1,1	1,8	0,2	3,8	2,5	1,0	0,3	1,0	0,4	0,3	0,2	32,6
0814 Bamble	3,6	1,9	1,4	0,3	5,6	3,6	1,5	0,6	0,9	0,7	0,1	0,0	39,7
0815 Kragerø	2,7	1,6	1,0	0,1	5,9	3,8	1,4	0,7	0,7	0,5	0,1	0,0	47,5
0817 Drangedal ..	3,2	1,9	1,1	0,3	4,1	2,6	1,0	0,5	0,4	0,3	0,1	0,0	45,7
0819 Nome	3,9	2,3	1,3	0,3	3,8	2,4	1,0	0,4	0,7	0,3	0,3	0,1	48,6
0821 Bø	3,4	1,9	1,1	0,4	4,7	3,7	0,7	0,3	0,7	0,5	0,1	0,0	47,8
0822 Sauherad ...	2,6	1,2	1,0	0,4	4,3	2,6	1,2	0,5	0,7	0,6	0,1	0,1	44,8
0826 Tinn	3,3	1,6	1,3	0,4	5,0	3,4	1,4	0,2	0,8	0,6	0,1	0,0	53,3
0827 Hjartdal	2,9	1,5	1,1	0,3	2,9	1,9	0,5	0,4	0,3	0,1	0,0	0,1	47,8
0828 Seljord	3,3	1,4	1,7	0,1	3,5	2,4	0,9	0,3	0,3	0,0	0,2	0,1	49,8
0829 Kviteseid ...	3,2	0,8	1,6	0,8	3,3	1,9	1,0	0,3	0,5	0,3	0,2	0,0	50,9
0830 Nissedal	2,2	0,8	1,1	0,3	3,0	2,2	0,8	0,0	1,3	0,9	0,2	0,2	46,5
0831 Fyresdal	5,3	2,3	2,3	0,7	3,0	2,1	0,7	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	50,1
0833 Tokke	4,9	2,5	1,6	0,8	3,8	2,3	0,7	0,7	0,2	0,2	0,0	0,0	50,7
0834 Vinje	6,1	3,0	2,6	0,5	4,6	3,1	1,1	0,3	0,9	0,6	0,1	0,1	47,1

¹ I denne tabellen er hjemmeboende barn på 18 år og over holdt utenfor ved grupperingen av familier etter antall barn. Ektepar som bare har barn i alderen 18 år og over, er derfor regnet som ektepar uten barn. Samboerpar med barn over 18 år er regnet som to enslige. Tilsvarende vil familietypen mor/far med barn, der alle barn er fylt 18 år havne i gruppen enslig. Tall for barn over 18 år som fortsatt bor hjemme hos mor og/eller far gis i tabell 2.2. ² I tallet på ektepar er ev. registrerte partnerskap inkludert. ³ Samboerpar med minst ett felles barn og felles adresse. ⁴ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn. Likeledes vil den ene parten i samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslige, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet.

Kilde: Familiestatistikk, SSB

Grunnlaget for familiestatistikken er Det sentrale folkeregister. Gruppering av personer til familier er foretatt ved hjelp av et familienummer som er knyttet til hver enkelt person. Familienumrene blir holdt løpende à jour ved meldinger om vigslar, skilsmisser, dødsfall, flyttinger mv. Det er en forutsetning at alle i en familie er registrert bosatt på samme adresse. Samboerpar med særkullsbarn (ingen felles barn) blir regnet som to familier (aleneforelder og enslig), og samboerpar uten barn blir regnet som to enslige. Statistikkens tall for enslige og for enslige mødre (og til dels fedre) blir derfor høyere enn i virkeligheten.

For alle familietypene i familiestatistikken regnes ugifte, hjemmeboende barn som barn. Det opereres her med en aldersgrense for barn på 18 år; noe som gir premisser for tallene for de ulike familietypene. Se også note 1, tabell 2.1.

Barnestatistikken omfatter hjemmeboende barn i alderen 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.

**2.2. Enslige personer¹ og personer over 18 år som bor hjemme hos mor og/eller far, etter kjønn og alder.
1. januar 1997. Absolutte tall og prosent**

Kommune og alder	Enslige						Bor hos mor/far					
	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent	I alt	Prosent	Menn	Prosent	Kvinner	Prosent
Hele landet	18-19 7 834	100,0	2 955	37,7	4 879	62,3	96 343	100,0	51 177	53,1	45 166	46,9
	20-24 79 283	100,0	37 644	47,5	41 639	52,5	1 835 299	100,0	1 079 991	58,8	755 308	41,2
08 Telemark	18-19 309	100,0	131	42,4	178	57,6	3 709	100,0	1 973	53,2	1 736	46,8
	20-24 2 721	100,0	1 344	49,4	1 377	50,6	7 011	100,0	4 062	57,9	2 949	42,1
0805 Porsgrunn	18-19 55	100,0	22	40,0	33	60,0	624	100,0	314	50,3	310	49,7
	20-24 590	100,0	309	52,4	281	47,6	1 244	100,0	715	57,5	529	42,5
0806 Skien	18-19 94	100,0	45	47,9	49	52,1	1 090	100,0	596	54,7	494	45,3
	20-24 931	100,0	475	51,0	456	49,0	1 955	100,0	1 139	58,3	816	41,7
0807 Notodden	18-19 20	100,0	8	40,0	12	60,0	286	100,0	165	57,7	121	42,3
	20-24 203	100,0	99	48,8	104	51,2	486	100,0	276	56,8	210	43,2
0811 Siljan	18-19 -	-	-	-	-	-	76	100,0	39	51,3	37	48,7
	20-24 20	100,0	10	50,0	10	50,0	109	100,0	64	58,7	45	41,3
0814 Bamble	18-19 19	100,0	10	52,6	9	47,4	367	100,0	186	50,7	181	49,3
	20-24 189	100,0	95	50,3	94	49,7	677	100,0	417	61,6	260	38,4
0815 Kragerø	18-19 21	100,0	7	33,3	14	66,7	271	100,0	143	52,8	128	47,2
	20-24 159	100,0	77	48,4	82	51,6	517	100,0	302	58,4	215	41,6
0817 Drangedal	18-19 8	100,0	5	62,5	3	37,5	103	100,0	53	51,5	50	48,5
	20-24 54	100,0	25	46,3	29	53,7	204	100,0	115	56,4	89	43,6
0819 Nome	18-19 16	100,0	6	37,5	10	62,5	140	100,0	68	48,6	72	51,4
	20-24 92	100,0	41	44,6	51	55,4	287	100,0	165	57,5	122	42,5
0821 Bø	18-19 12	100,0	3	25,0	9	75,0	129	100,0	74	57,4	55	42,6
	20-24 105	100,0	48	45,7	57	54,3	239	100,0	123	51,5	116	48,5
0822 Sauherad	18-19 12	100,0	7	58,3	5	41,7	104	100,0	55	52,9	49	47,1
	20-24 42	100,0	21	50,0	21	50,0	215	100,0	119	55,3	96	44,7
0826 Tinn	18-19 20	100,0	6	30,0	14	70,0	119	100,0	69	58,0	50	42,0
	20-24 147	100,0	56	38,1	91	61,9	246	100,0	135	54,9	111	45,1
0827 Hjartdal	18-19 -	-	-	-	-	-	37	100,0	21	56,8	16	43,2
	20-24 8	100,0	3	37,5	5	62,5	73	100,0	45	61,6	28	38,4
0828 Seljord	18-19 11	100,0	4	36,4	7	63,6	82	100,0	44	53,7	38	46,3
	20-24 45	100,0	24	53,3	21	46,7	184	100,0	91	49,5	93	50,5
0829 Kviteseid	18-19 4	100,0	1	25,0	3	75,0	66	100,0	35	53,0	31	47,0
	20-24 39	100,0	16	41,0	23	59,0	131	100,0	79	60,3	52	39,7
0830 Nissedal	18-19 2	100,0	2	100,0	-	-	34	100,0	9	26,5	25	73,5
	20-24 15	100,0	7	46,7	8	53,3	77	100,0	42	54,5	35	45,5
0831 Fyresdal	18-19 2	100,0	1	50,0	1	50,0	31	100,0	14	45,2	17	54,8
	20-24 13	100,0	8	61,5	5	38,5	67	100,0	40	59,7	27	40,3
0833 Tokke	18-19 6	100,0	2	33,3	4	66,7	55	100,0	33	60,0	22	40,0
	20-24 27	100,0	12	44,4	15	55,6	102	100,0	60	58,8	42	41,2
0834 Vinje	18-19 7	100,0	2	28,6	5	71,4	95	100,0	55	57,9	40	42,1
	20-24 42	100,0	18	42,9	24	57,1	198	100,0	135	68,2	63	31,8

¹ Personer som er registrert bosatt alene. Gruppen inneholder også personer som lever i samboerforhold uten barn, da disse ikke fanges opp av statistikken. Likeledes vil den ene parten i et samboerforhold med særkullsbarn havne i gruppen enslig, dvs. den av partene som ikke er biologisk forelder til barnet, gitt at bare den ene parten har barn fra før.

Kilde: Familiestatistikk, SSB.

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
Hele landet	181 993	832 946	69 382	609 765	38 098	79 646	61 811	97 305
0- 5 år.....	97 851	266 206	37 106	186 881	32 829	51 864	26 319	23 776
6-12 år.....	44 117	347 736	13 426	256 244	4 106	23 757	21 899	45 081
13-17 år.....	40 025	219 004	18 850	166 640	1 163	4 025	13 593	28 448
08 Telemark	6 541	29 542	2 550	22 046	1 256	2 103	2 235	3 748
0- 5 år.....	3 325	8 823	1 236	6 378	1 094	1 380	934	928
6-12 år.....	1 674	12 486	544	9 330	131	646	834	1 726
13-17 år.....	1 542	8 233	770	6 338	31	77	467	1 094
0805 Porsgrunn	1 357	5 604	529	4 111	247	359	480	783
0- 5 år.....	679	1 772	270	1 303	212	242	187	196
6-12 år.....	351	2 365	111	1 730	28	100	174	366
13-17 år.....	327	1 467	148	1 078	7	17	119	221
0806 Skien	2 100	8 704	819	6 332	356	519	762	1 355
0- 5 år.....	1 071	2 690	416	1 908	317	358	316	382
6-12 år.....	557	3 674	168	2 671	34	142	305	627
13-17 år.....	472	2 340	235	1 753	5	19	141	346
0807 Notodden	451	2 019	145	1 477	103	170	167	256
0- 5 år.....	235	585	65	408	87	113	77	57
6-12 år.....	116	882	36	654	12	54	58	116
13-17 år.....	100	552	44	415	4	3	32	83
0811 Siljan	65	530	33	437	10	32	17	32
0- 5 år.....	30	150	11	125	10	21	9	4
6-12 år.....	12	231	7	194	-	11	5	13
13-17 år.....	23	149	15	118	-	-	3	15
0814 Bamble	581	2 962	233	2 312	105	178	183	311
0- 5 år.....	279	871	111	666	90	113	75	75
6-12 år.....	159	1 258	51	977	12	58	70	142
13-17 år.....	143	833	71	669	3	7	38	94
0815 Kragerø	450	1 905	173	1 428	79	97	162	281
0- 5 år.....	234	528	78	390	66	63	85	65
6-12 år.....	109	786	38	592	11	31	47	119
13-17 år.....	107	591	57	446	2	3	30	97
0817 Drangedal	136	773	62	606	34	50	34	88
0- 5 år.....	77	210	30	160	32	35	15	14
6-12 år.....	26	314	10	244	2	15	13	42
13-17 år.....	33	249	22	202	-	-	6	32
0819 Nome	232	1 063	84	784	69	102	66	111
0- 5 år.....	126	324	37	225	59	69	30	27
6-12 år.....	56	440	21	322	7	30	23	54
13-17 år.....	50	299	26	237	3	3	13	30
0821 Bø	206	830	79	671	41	66	72	61
0- 5 år.....	117	206	45	151	37	41	31	12
6-12 år.....	47	352	15	295	4	20	25	27
13-17 år.....	42	272	19	225	-	5	16	22
0822 Sauherad	153	875	74	701	22	51	44	81
0- 5 år.....	73	244	33	182	19	36	19	23
6-12 år.....	39	383	14	313	3	14	20	33
13-17 år.....	41	248	27	206	-	1	5	25
0826 Tinn	280	1 066	97	753	54	113	105	130
0- 5 år.....	143	303	53	198	47	73	36	25
6-12 år.....	69	457	16	330	5	32	43	63
13-17 år.....	68	306	28	225	2	8	26	42

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
8 434	9 226	3 254	31 588	415	3 726	599	1 690	Hele landet
993	789	405	2 393	62	153	137	350	0- 5 år
2 961	3 824	1 371	16 589	111	1 370	243	871	6-12 år
4 480	4 613	1 478	12 606	242	2 203	219	469	13-17 år
333	355	135	1 075	13	108	19	107	08 Telemark
48	26	10	79	-	6	3	26	0- 5 år
96	144	59	552	2	38	8	50	6-12 år
189	185	66	444	11	64	8	31	13-17 år
66	73	24	241	7	17	4	20	0805 Porsgrunn
9	8	-	15	-	1	1	7	0- 5 år
25	23	10	131	1	6	2	9	6-12 år
32	42	14	95	6	10	1	4	13-17 år
111	97	45	332	2	34	5	35	0806 Skien
16	3	5	32	-	-	1	7	0- 5 år
29	41	20	160	-	14	1	19	6-12 år
66	53	20	140	2	20	3	9	13-17 år
25	29	10	78	1	6	-	3	0807 Notodden
5	2	1	3	-	2	-	-	0- 5 år
7	9	3	46	-	2	-	1	6-12 år
13	18	6	29	1	2	-	2	13-17 år
3	13	1	15	1	1	-	-	0811 Siljan
-	-	-	-	-	-	-	-	0- 5 år
-	9	-	4	-	-	-	-	6-12 år
3	4	1	11	1	1	-	-	13-17 år
38	28	19	111	-	9	3	13	0814 Bamble
2	1	1	11	-	-	-	5	0- 5 år
13	15	10	59	-	2	3	5	6-12 år
23	12	8	41	-	7	-	3	13-17 år
21	20	11	67	1	4	3	8	0815 Kragerø
4	4	1	4	-	-	-	2	0- 5 år
5	9	6	32	1	1	1	2	6-12 år
12	7	4	31	-	3	2	4	13-17 år
4	5	2	16	-	3	-	5	0817 Drangedal
-	-	-	1	-	-	-	-	0- 5 år
-	1	1	9	-	-	-	3	6-12 år
4	4	1	6	-	3	-	2	13-17 år
7	28	5	34	-	2	1	2	0819 Nome
-	-	-	3	-	-	-	-	0- 5 år
3	14	1	17	-	2	1	1	6-12 år
4	14	4	14	-	-	-	1	13-17 år
10	8	2	21	-	-	2	3	0821 Bø
3	-	-	2	-	-	1	-	0- 5 år
2	3	1	5	-	-	-	2	6-12 år
5	5	1	14	-	-	1	1	13-17 år
10	8	3	26	-	5	-	3	0822 Sauherad
1	3	1	-	-	-	-	-	0- 5 år
1	2	1	18	-	1	-	2	6-12 år
8	3	1	8	-	4	-	1	13-17 år
18	13	6	40	-	12	-	5	0826 Tinn
6	1	1	2	-	1	-	3	0- 5 år
3	5	2	21	-	5	-	1	6-12 år
9	7	3	17	-	6	-	1	13-17 år

2.3. Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	I alt		Gifte foreldre		Samboende foreldre		Mor	
	Uten søsken ¹	Med søsken ²	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken
0827 Hjartdal	51	298	26	247	10	21	13	19
0- 5 år	22	88	7	72	9	11	6	5
6-12 år	15	138	8	111	1	9	6	11
13-17 år	14	72	11	64	-	1	1	3
0828 Seljord	93	564	46	442	20	47	26	45
0- 5 år	48	140	20	104	19	30	9	6
6-12 år	20	248	10	193	1	15	9	26
13-17 år	25	176	16	145	-	2	8	13
0829 Kviteseid	78	471	41	349	10	65	21	42
0- 5 år	29	136	17	87	7	38	5	8
6-12 år	21	204	9	157	1	26	8	19
13-17 år	28	131	15	105	2	1	8	15
0830 Nissedal	39	332	20	281	4	22	9	15
0- 5 år	14	103	5	85	4	11	4	4
6-12 år	11	127	6	102	-	10	2	7
13-17 år	14	102	9	94	-	1	3	4
0831 Fyresdal	37	276	12	211	14	35	9	15
0- 5 år	19	102	6	73	12	23	1	4
6-12 år	9	91	4	69	1	12	4	3
13-17 år	9	83	2	69	1	-	4	8
0833 Tokke	82	475	26	343	29	63	24	50
0- 5 år	41	131	9	86	22	31	10	12
6-12 år	25	207	10	146	6	29	7	23
13-17 år	16	137	7	111	1	3	7	15
0834 Vinje	150	795	51	561	49	113	41	73
0- 5 år	88	240	23	155	45	72	19	9
6-12 år	32	329	10	230	3	38	15	35
13-17 år	30	226	18	176	1	3	7	29

¹ Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien» Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ² Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ³ Kan være både gifte foreldre og samboende foreldre (med minst ett felles barn). ⁴ Barn som bor alene sammen med søsken eller sammen med bare stemor/stefar. Det kan også være barnehjemsbarn eller adoptivbarn hvor adopsjonen ennå ikke er formelt i orden.
Kilde: Barnestatistikk, SSB.

Barn 0-17 år, etter familietype og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Far		Mor/stefar ³		Far/stemor ³		Andre ⁴		Kommune og barns alder
Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	Uten søsken	Med søsken	
1	3	1	8	-	-	-	-	0827 Hjartdal
-	-	-	-	-	-	-	-	0-5 år
-	2	-	5	-	-	-	-	6-12 år
1	1	1	3	-	-	-	-	13-17 år
-	9	-	21	1	-	-	-	0828 Seljord
-	-	-	-	-	-	-	-	0-5 år
-	4	-	10	-	-	-	-	6-12 år
-	5	-	11	1	-	-	-	13-17 år
3	2	2	9	-	1	1	3	0829 Kviteseid
-	2	-	1	-	-	-	-	0-5 år
1	-	2	1	-	-	-	1	6-12 år
2	-	-	7	-	1	1	2	13-17 år
5	6	1	4	-	-	-	4	0830 Nissedal
1	2	-	-	-	-	-	1	0-5 år
2	2	1	3	-	-	-	3	6-12 år
2	2	-	1	-	-	-	-	13-17 år
1	-	1	9	-	4	-	2	0831 Fyresdal
-	-	-	1	-	-	-	1	0-5 år
-	-	-	5	-	1	-	1	6-12 år
1	-	1	3	-	3	-	-	13-17 år
2	-	1	19	-	-	-	-	0833 Tokke
-	-	-	2	-	-	-	-	0-5 år
2	-	-	9	-	-	-	-	6-12 år
-	-	1	8	-	-	-	-	13-17 år
8	13	1	24	-	10	-	1	0834 Vinje
1	-	-	2	-	2	-	-	0-5 år
3	5	1	17	-	4	-	-	6-12 år
4	8	-	5	-	4	-	1	13-17 år

Samboere er en underregistrert gruppe. Barnestatistikken, som er basert på data fra Det sentrale folkeregister, fanger kun opp samboerpar som har minst ett barn felles og som er registrert bosatt på samme adresse. En del av de enslige mødrene og fedrene vil i virkeligheten bo sammen med andre enn barnets andre biologiske forelder, slik at tallet på barn som bor sammen med én voksen, vil være noe for høyt i statistikken.

Statistikken over familier kan snus til å vinkles fra barnas ståsted. Barn, ikke familier, telles. En slik vinkling viser hvem barn bor sammen med (foreldre og søsken).

Ektepar har oftest to barn

Av de 76 300 familiene som fantes i Telemark ved inngangen til 1997, var vel 43 prosent ektepar med eller uten barn. Det var flere ektepar uten barn under 18 år enn det var ektepar med barn i denne aldersgruppen. For de ekteparene som hadde barn, var to det vanligste antallet.

Mor med barn var en langt mindre vanlig familietype, med om lag 5 prosent. Alenemødrene hadde som oftest ett barn.

Samboerpar med felles barn utgjorde 3 prosent av familiene, og også her var ett barn det vanligste.

Far med barn var ingen stor gruppe; under 1 prosent av familiene falt i denne kategorien. Far hadde sjelden mer enn ett barn boende hos seg.

Med drøyt 47 prosent utgjorde de enslige, eller enpersonfamiliene, bortimot halvparten av alle familiene i Telemark.

Jentene flytter ut

Tabell 2.2 gir noen ekstraopplysninger om familiesituasjonen for enslige i aldersgruppen 18-24 år. Det skiller mellom personer som bor alene og personer som bor sammen med en eller to av foreldrene.

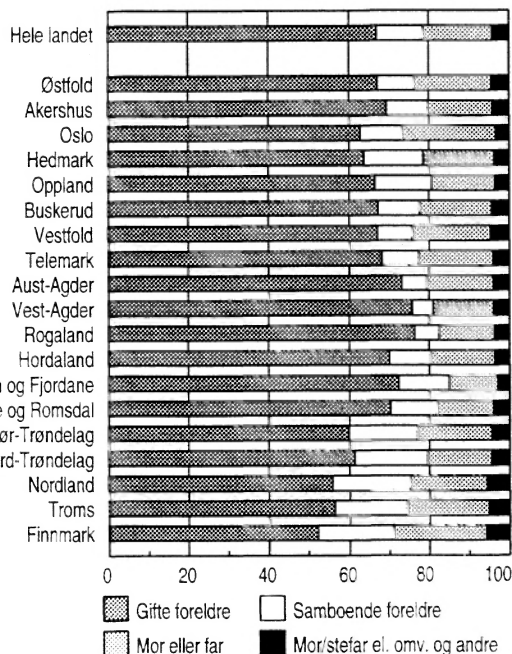
Generelt sett var det få 18-24-åringere som bodde alene ved inngangen til 1997. Spesielt var tallene for 18-19-åringene lave. Dette er i og for seg ingen overraskelse, ettersom mange 18-19-åringere ikke har avsluttet videregående skole ennå og derfor bor hjemme, og fordi det er uvanlig at 18-19-åringere har skaffet seg egen bolig.

Å bo sammen med mor og/eller far var altså vanligst for begge aldersgruppene. Omtrent like mange 18-19-årige gutter som jenter bodde hos foreldrene. Jentene flytter ut først. I alderen 20-24 år var det færre jenter enn gutter som bodde hjemme.

2 av 3 har gifte foreldre

Barn kan fordeles etter familietype, dvs. etter hvem de bor sammen med. Enkelte familietyper er klart vanligere enn andre, men det skjer endringer i fordelingen avhengig av hvor gamle barna er.

Figur 2.1. Barn 0-17 år, etter hvem de bor sammen med. Fylke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB

I overkant av to av tre barn hadde foreldre som var gift med hverandre ved årsskiftet 1996/97. Det nest vanligste for barn var å bo sammen med mor; omtrent 17 prosent av barn i Telemark var registrert bosatt hos moren. Ett av ti barn hadde samboende (men ikke gifte) foreldre.

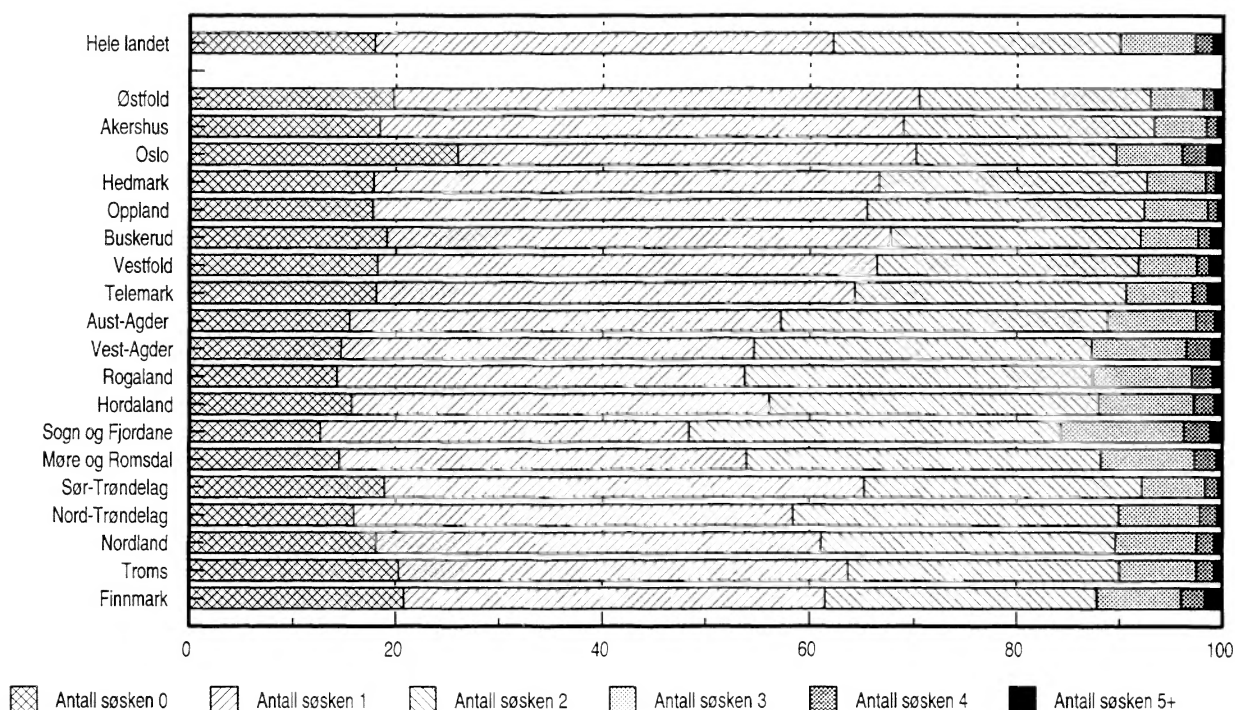
For småbarn i alderen 0-5 år var det mer vanlig å bo med samboende foreldre enn hos mor. Jo eldre barna var, jo vanligere ble det å bo sammen med en enslig forelder (oftest mor) eller én biologisk forelder og en steforelder (oftest mor/stefar). Samboende foreldre blir mindre vanlig jo eldre barna er.

Ett søsken vanligst

Pr. 1. januar 1997 var det 36 083 hjemmeboende barn i Telemark. 6 541 av disse hadde ikke søsken; dette til-

Barna i de tre aldersgruppene er fra 0 til og med 17 år gamle. Søskenene deres kan i denne tabellen være i en hvilken som helst alder. Den eneste begrensningen for å bli regnet med som et søsken, er at personen er enslig og bor på samme adresse som barnet det gis informasjon om. Søsken som har flyttet hjemmefra for å studere og som ikke har meldt flytting, vil være registrert på samme adresse som barnet og dermed telle med som hjemmeboende søsken.

Figur 2.2. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken uansett alder. Fyke. 1. januar 1997. Prosent

Kilde: Barnestatistikk, SSB.

svarer 18 prosent. De fleste barna hadde ett søsken (vel 46 prosent), og det var også vanligere å ha to søsken (om lag 26 prosent) enn å ikke ha noen. Tre søsken eller flere var til sammen mindre vanlig enn å ikke ha hjemmeboende søsken.

88 prosent bor med helsøsken

Barn kan ha ulike slektskapsforhold til andre barn de bor sammen med. Foruten helsøsken kan barna ha halvsøsken og stesøsken, og i en familie kan det finnes kombinasjoner av disse søskenforholdene. Tabell 2.5 viser hvor mange barn som har søsken de bor sammen og fordeler disse søsknene i de to kategoriene helsøsken og andre søskenforhold.

Omtrent 82 prosent av alle barn i alderen 0-17 år hadde søsken ved inngangen til 1997.

Når det tas hensyn til størrelsen på aldersgruppene, var det flest 6-12-åringene som hadde søsken. Noe av forklaringen på at såpass mange barn i denne aldersgruppen har søsken i forhold til i de to andre aldersgruppene, er

at i aldersgruppen 0-5 år er det forholdsvis mange førstefødte som foreløpig er enebarn, og i aldersgruppen 13-17 år er det også barn med eldre søsken som har flyttet hjemmefra.

Nær 88 prosent av barn med søsken i Telemark bodde sammen med bare helsøsken. For alle tre aldersgrupper var helsøsken den hyppigst forekommende søskentyppen.

Med «barn uten søsken» menes barn (under 18 år) som er registrert bosatt alene sammen med sine foreldre. Det kan være enebarn i vanlig forstand eller barnet kan ha søsken som har flyttet ut av familien. «Søsken» bor på samme adresse og i samme familie som barnet selv. Begrepet kan omfatte både hel-, halv- og stesøsken, uansett alder.

Helsøsken er definert som barn med samme far og samme mor, halvsøsken som barn med samme mor, men ikke samme far - eller omvendt, mens stesøsken er barn med verken samme mor eller far.

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
Hele landet	1 014 939	181 993	450 047	282 187	74 393	16 994	9 325
0- 5 år	364 057	97 851	161 109	78 749	19 554	4 448	2 346
6-12 år	391 853	44 117	174 170	128 285	33 647	7 486	4 148
13-17 år	259 029	40 025	114 768	75 153	21 192	5 060	2 831
08 Telemark	36 083	6 541	16 664	9 496	2 340	518	524
0- 5 år	12 148	3 325	5 368	2 563	612	143	137
6-12 år	14 160	1 674	6 691	4 306	1 047	211	231
13-17 år	9 775	1 542	4 605	2 627	681	164	156
0805 Porsgrunn	6 961	1 357	3 384	1 646	329	115	130
0- 5 år	2 451	679	1 111	499	98	27	37
6-12 år	2 716	351	1 370	746	144	50	55
13-17 år	1 794	327	903	401	87	38	38
0806 Skien	10 804	2 100	5 200	2 649	613	148	94
0- 5 år	3 761	1 071	1 726	734	167	39	24
6-12 år	4 231	557	2 127	1 179	269	54	45
13-17 år	2 812	472	1 347	736	177	55	25
0807 Notodden	2 470	451	1 182	618	170	37	12
0- 5 år	820	235	366	168	39	6	6
6-12 år	998	116	502	283	76	17	4
13-17 år	652	100	314	167	55	14	2
0811 Siljan	595	65	299	161	54	9	7
0- 5 år	180	30	89	37	20	1	3
6-12 år	243	12	128	73	22	5	3
13-17 år	172	23	82	51	12	3	1
0814 Bamble	3 543	581	1 581	948	185	62	186
0- 5 år	1 150	279	485	258	50	27	51
6-12 år	1 417	159	645	430	79	22	82
13-17 år	976	143	451	260	56	13	53
0815 Kragerø	2 355	450	1 008	708	140	26	23
0- 5 år	762	234	300	187	32	5	4
6-12 år	895	109	385	314	70	9	8
13-17 år	698	107	323	207	38	12	11
0817 Drangedal	909	136	378	275	94	15	11
0- 5 år	287	77	123	62	19	5	1
6-12 år	340	26	134	128	40	5	7
13-17 år	282	33	121	85	35	5	3
0819 Nome	1 295	232	617	348	89	3	6
0- 5 år	450	126	207	90	23	2	2
6-12 år	496	56	232	157	47	1	3
13-17 år	349	50	178	101	19	-	1
0821 Bø	1 036	206	454	302	60	14	-
0- 5 år	323	117	118	71	11	6	-
6-12 år	399	47	190	126	29	7	-
13-17 år	314	42	146	105	20	1	-
0822 Sauherad	1 028	153	407	339	101	5	23
0- 5 år	317	73	136	78	25	2	3
6-12 år	422	39	158	165	47	3	10
13-17 år	289	41	113	96	29	-	10
0826 Tinn	1 346	280	619	359	73	3	12
0- 5 år	446	143	189	95	17	-	2
6-12 år	526	69	261	156	33	2	5
13-17 år	374	68	169	108	23	1	5

2.4. Barn 0-17 år, etter tallet på hjemmeboende søsken¹ uansett alder. 1. januar 1997
 (forts.)

Kommune og barnets alder	Antall søsken						
	I alt ²	0	1	2	3	4	5-
0827 Hjartdal	349	51	160	96	23	14	5
0- 5 år	110	22	55	21	7	4	1
6-12 år	153	15	66	51	10	8	3
13-17 år	86	14	39	24	6	2	1
0828 Seljord	657	93	250	215	73	26	-
0- 5 år	188	48	73	46	12	9	-
6-12 år	268	20	92	106	37	13	-
13-17 år	201	25	85	63	24	4	-
0829 Kviteseid	549	78	239	183	41	5	3
0- 5 år	165	29	78	45	12	-	1
6-12 år	225	21	98	89	14	1	2
13-17 år	159	28	63	49	15	4	-
0830 Nissedal	371	39	140	103	74	15	-
0- 5 år	117	14	51	33	16	3	-
6-12 år	138	11	47	42	32	6	-
13-17 år	116	14	42	28	26	6	-
0831 Fyresdal	313	37	131	87	53	5	-
0- 5 år	121	19	57	27	16	2	-
6-12 år	100	9	33	33	23	2	-
13-17 år	92	9	41	27	14	1	-
0833 Tokke	557	82	201	207	67	-	-
0- 5 år	172	41	58	48	25	-	-
6-12 år	232	25	72	107	28	-	-
13-17 år	153	16	71	52	14	-	-
0834 Vinje	945	150	414	252	101	16	12
0- 5 år	328	88	146	64	23	5	2
6-12 år	361	32	151	121	47	6	4
13-17 år	256	30	117	67	31	5	6

¹ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ² Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt.
 Kilde: Barnestatistikk, SSB.

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
Hele landet	1 014 939	181 993	832 946	730 032	102 914
0- 5 år	364 057	97 851	266 206	228 505	37 701
6-12 år	391 853	44 117	347 736	305 476	42 260
13-17 år	259 029	40 025	219 004	196 051	22 953
08 Telemark	36 083	6 541	29 542	25 846	3 696
0- 5 år	12 148	3 325	8 823	7 484	1 339
6-12 år	14 160	1 674	12 486	10 943	1 543
13-17 år	9 775	1 542	8 233	7 419	814
0805 Porsgrunn	6 961	1 357	5 604	4 841	763
0- 5 år	2 451	679	1 772	1 490	282
6-12 år	2 716	351	2 365	2 050	315
13-17 år	1 794	327	1 467	1 301	166
0806 Skien	10 804	2 100	8 704	7 559	1 145
0- 5 år	3 761	1 071	2 690	2 263	427
6-12 år	4 231	557	3 674	3 204	470
13-17 år	2 812	472	2 340	2 092	248
0807 Notodden	2 470	451	2 019	1 752	267
0- 5 år	820	235	585	496	89
6-12 år	998	116	882	758	124
13-17 år	652	100	552	498	54
0811 Siljan	595	65	530	483	47
0- 5 år	180	30	150	133	17
6-12 år	243	12	231	216	15
13-17 år	172	23	149	134	15
0814 Bamble	3 543	581	2 962	2 583	379
0- 5 år	1 150	279	871	727	144
6-12 år	1 417	159	1 258	1 099	159
13-17 år	976	143	833	757	76
0815 Kragerø	2 355	450	1 905	1 641	264
0- 5 år	762	234	528	442	86
6-12 år	895	109	786	672	114
13-17 år	698	107	591	527	64
0817 Drangedal	909	136	773	697	76
0- 5 år	287	77	210	185	25
6-12 år	340	26	314	281	33
13-17 år	282	33	249	231	18
0819 Nome	1 295	232	1 063	947	116
0- 5 år	450	126	324	276	48
6-12 år	496	56	440	392	48
13-17 år	349	50	299	279	20
0821 Bø	1 036	206	830	766	64
0- 5 år	323	117	206	188	18
6-12 år	399	47	352	325	27
13-17 år	314	42	272	253	19
0822 Sauherad	1 028	153	875	777	98
0- 5 år	317	73	244	202	42
6-12 år	422	39	383	347	36
13-17 år	289	41	248	228	20
0826 Tinn	1 346	280	1 066	927	139
0- 5 år	446	143	303	260	43
6-12 år	526	69	457	398	59
13-17 år	374	68	306	269	37

2.5. Barn 0-17 år, etter søskenforhold og hjemmeboende søsken uansett alder. 1. januar 1997
(forts.)

Kommune og barns alder	Barn i alt ¹	Uten søsken i alt ²	Med søsken i alt ³	Søskenforhold	
				Helsøsken	Andre søsken ⁴
0827 Hjartdal	349	51	298	262	36
0- 5 år	110	22	88	73	15
6-12 år	153	15	138	125	13
13-17 år	86	14	72	64	8
0828 Seljord	657	93	564	512	52
0- 5 år	188	48	140	126	14
6-12 år	268	20	248	222	26
13-17 år	201	25	176	164	12
0829 Kviteseid	549	78	471	437	34
0- 5 år	165	29	136	127	9
6-12 år	225	21	204	194	10
13-17 år	159	28	131	116	15
0830 Nissedal	371	39	332	308	24
0- 5 år	117	14	103	95	8
6-12 år	138	11	127	115	12
13-17 år	116	14	102	98	4
0831 Fyresdal	313	37	276	241	35
0- 5 år	121	19	102	87	15
6-12 år	100	9	91	76	15
13-17 år	92	9	83	78	5
0833 Tokke	557	82	475	406	69
0- 5 år	172	41	131	107	24
6-12 år	232	25	207	180	27
13-17 år	153	16	137	119	18
0834 Vinje	945	150	795	707	88
0- 5 år	328	88	240	207	33
6-12 år	361	32	329	289	40
13-17 år	256	30	226	211	15

¹ Barn i alt omfatter kun hjemmeboende barn 0-17 år. Barn 0-17 år som er registrert flyttet hjemmefra, har giftet seg eller fått egne barn, er utelatt. ² Barn uten søsken betyr «eneste hjemmeboende barn i familien». Barnet kan være enebarn, eller det kan ha søsken som har flyttet ut av familien. ³ Hjemmeboende søsken, dvs. søsken som er registrert på samme adresse som barnet selv. Det skilles ikke mellom hel-, halv- og stesøsken. ⁴ Omfatter halvsøsken, stesøsken og alle kombinasjoner av hel-, halv- og stesøsken.

Kilde: Barnestatistikk, SSB

3. Barn og unges helse

En av seks utskrivinger av unge pasienter bosatt i Telemark gjaldt sykdommer i åndedrettsorganene. En type sykdommer i åndedrettsorganene er allergiske sykdommer, og 5 av de 22 pr. 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år som mottok grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996, hadde allergi/astma.

Av de barna som skadet seg i trafikkulykker, var 13-17-åringene mest utsatt.

Mange små pasienter

Tabell 3.1 viser for hvilke hovedgrupper av sykdommer barn har hatt opphold ved somatiske sykehus i 1995. Tre hovedkategorier av diagnoser går igjen i alle fylker.

Barn under ett år utgjorde en forholdsvis stor del av utskrivingene av unge pasienter fra Telemark i 1995.

Ellers var det mange pasienter mellom ett og fem år som ble behandlet og utskrevet.

Sykdommer i åndedrettsorganene var den største hovedgruppen med over 500 av drøyt 3 100 utskrivinger. Blant 1-5-åringene var denne hovedgruppen den vanligste. Barn under ett år fikk oftest diagnoser under «Visse tilstander i den perinatale perioden» (313 av 579), mens skader og forgiftninger var vanligste hovedgruppe for 6-12-, 13-15- og 16-17-åringene (fra 17 til 28 prosent av utskrivingene i aldersgruppene).

Tallene gjelder for somatiske sykehus. Statistikken omfatter kun inneliggende pasienter med gyldig bostedskommune i Norge.

Sykdommene er klassifisert i samsvar med Klassifikasjon av sykdommer, skader og dødsårsaker - Norsk utgave av ICD-9. Pasientene er fordelt etter hoveddiagnosen på sykehusoppholdet. Hoveddiagnosene er her aggregert opp til hovedgrupper.

3.1. Utskrivinger, etter alder og diagnosegruppe. 1995

ICD-9	I alt	Alder				
		Under 1 år	1-5 år	6-12 år	13-15 år	16-17 år
Telemark	3 146	579	1 202	735	362	268
001-139 Infeksiøse og parasittære sykdommer	135	10	75	32	9	9
140-239 Svulster	169	5	64	32	50	18
240-279 Indresek. sykd ernærings- og stoffskiftesykd.	48	2	10	9	23	4
280-289 Sykd. i blodet og de bloddannende organer	34	2	13	8	8	3
320-389 Sykd. i nervesystemet og sanseorg.	217	4	87	78	28	20
390-459 Sykd. i sirkulasjonsorganene	17	7	5	4	-	1
460-519 Sykdommer i åndedrettsorganene	527	45	340	88	30	24
520-579 Sykd. i fordøyelsesorganene	196	12	79	61	24	20
580-629 Sykd. i urin- og kjønnsorganene	98	8	51	20	12	7
630-676 Sykd. i svangerskap, under fødsel og i barselseng	17	-	-	-	1	16
680-709 Sykd. i hud og underhud	22	2	14	4	-	2
710-739 Sykd. i skjelett-muskelsystemet og bindevevet	91	2	18	35	20	16
740-759 Medfødte misdannelser	323	107	133	63	17	3
760-779 Visse tilstander med begynnelse i den perinatale perioden	324	313	11	-	-	-
780-799 Symptomer og ubestemte tilstander	326	41	126	97	34	28
800-999 Skader og forgiftninger	373	4	98	130	66	75
Andre og uoppgitte årsaker til sykehusopphold	229	15	78	74	40	22

Kilde: Pasientstatistikk, SSB

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Telemark i alt	3 146	1 746	1 400	4,0	3,9	4,2
Under 1 år	579	309	270	5,4	5,4	5,4
1-5 år	1 202	738	464	3,1	3,2	3,1
6-12 år	735	398	337	3,9	4,2	3,7
13-15 år	362	184	178	4,2	3,0	5,4
16-17 år	268	117	151	5,2	5,1	5,2
Porsgrunn i alt	648	312	336	4,5	3,6	5,3
Under 1 år	124	72	52	5,4	4,9	6,1
1-5 år	258	132	126	3,0	2,7	3,3
6-12 år	145	58	87	3,8	3,0	4,3
13-15 år	66	30	36	6,6	2,8	9,8
16-17 år	55	20	35	8,5	7,1	9,3
Skien i alt	952	552	400	4,0	3,7	4,4
Under 1 år	175	87	88	5,5	4,6	6,5
1-5 år	416	274	142	3,1	3,2	2,9
6-12 år	226	132	94	4,2	4,6	3,6
13-15 år	87	37	50	4,0	2,8	4,9
16-17 år	48	22	26	5,2	2,5	7,4
Notodden i alt	221	129	92	4,1	4,5	3,4
Under 1 år	40	27	13	3,6	4,0	2,7
1-5 år	69	44	25	5,0	4,6	5,6
6-12 år	57	30	27	3,2	4,5	1,9
13-15 år	22	8	14	3,1	2,3	3,6
16-17 år	33	20	13	4,8	6,0	3,0
Siljan i alt	41	19	22	3,2	4,3	2,3
Under 1 år	3	3	-	1,0	1,0	.
1-5 år	13	10	3	4,9	6,3	0,3
6-12 år	11	6	5	2,5	2,5	2,4
13-15 år	13	-	13	2,1	.	2,1
16-17 år	1	-	1	11,0	.	11,0
Bamble i alt	266	161	105	3,1	3,0	3,2
Under 1 år	51	31	20	4,6	6,2	2,3
1-5 år	105	67	38	2,0	1,9	2,1
6-12 år	60	30	30	4,1	2,9	5,3
13-15 år	30	21	9	2,9	2,3	4,2
16-17 år	20	12	8	2,2	2,3	2,0
Kragerø i alt	193	117	76	4,3	4,7	3,6
Under 1 år	42	25	17	7,7	10,4	3,6
1-5 år	63	34	29	2,8	2,4	3,2
6-12 år	57	40	17	3,9	3,6	4,5
13-15 år	11	6	5	4,2	5,0	3,2
16-17 år	20	12	8	3,2	3,0	3,4
Drangedal i alt	71	26	45	6,1	10,1	3,8
Under 1 år	15	5	10	7,8	11,0	6,2
1-5 år	14	5	9	2,9	3,0	2,8
6-12 år	14	11	3	4,8	5,4	2,7
13-15 år	5	-	5	7,8	.	7,8
16-17 år	23	5	18	7,5	26,8	2,2
Nome i alt	141	64	77	3,7	3,5	3,8
Under 1 år	37	8	29	6,5	12,3	4,9
1-5 år	56	34	22	2,9	2,4	3,7
6-12 år	24	13	11	2,6	2,0	3,4
13-15 år	11	6	5	2,6	2,3	3,0
16-17 år	13	3	10	1,9	1,7	2,0

3.2. Utskrivninger og liggedager, etter kjønn, alder og kommune. 1995
 (forts.)

Kommune og alder	Utskrivninger			Liggedager pr. utskrivning		
	Begge kjønn	Gutter	Jenter	Begge kjønn	Gutter	Jenter
Bø i alt	60	35	25	3,8	4,4	3,0
Under 1 år	11	7	4	2,6	2,3	3,3
1-5 år	23	11	12	4,5	5,5	3,6
6-12 år	16	9	7	4,8	7,4	1,3
13-15 år	6	4	2	2,3	1,3	4,5
16-17 år	4	4	-	1,3	1,3	.
Sauherad i alt	97	57	40	5,9	7,9	3,0
Under 1 år	12	5	7	3,2	3,6	2,9
1-5 år	36	28	8	5,4	6,3	2,5
6-12 år	29	13	16	6,4	9,8	3,7
13-15 år	14	11	3	9,7	12,0	1,3
16-17 år	6	-	6	2,7	.	2,7
Tinn i alt	133	87	46	3,0	3,0	2,9
Under 1 år	16	14	2	5,1	5,3	3,5
1-5 år	53	41	12	2,1	1,9	3,0
6-12 år	33	18	15	2,7	3,4	1,8
13-15 år	19	7	12	3,5	1,7	4,5
16-17 år	12	7	5	3,8	5,0	2,2
Hjartdal i alt	13	7	6	4,2	4,3	4,2
Under 1 år	4	2	2	10,0	11,0	9,0
1-5 år	2	-	2	1,0	.	1,0
6-12 år	3	3	-	1,7	1,7	.
13-15 år	2	1	1	1,5	1,0	2,0
16-17 år	2	1	1	2,5	2,0	3,0
Seljord i alt	73	35	38	3,2	2,3	4,0
Under 1 år	13	8	5	2,4	1,1	4,4
1-5 år	25	15	10	2,6	2,5	2,6
6-12 år	10	6	4	2,1	3,0	0,8
13-15 år	11	3	8	5,5	1,3	7,0
16-17 år	14	3	11	4,1	4,3	4,1
Kviteseid i alt	96	68	28	2,8	3,2	1,9
Under 1 år	14	8	6	3,6	4,6	2,2
1-5 år	19	9	10	2,9	4,4	1,6
6-12 år	21	13	8	3,8	4,9	1,9
13-15 år	40	38	2	2,0	2,0	2,5
16-17 år	2	-	2	2,0	.	2,0
Nissedal i alt	17	14	3	3,1	2,9	4,0
Under 1 år	2	1	1	3,0	5,0	1,0
1-5 år	7	7	-	3,0	3,0	.
6-12 år	3	2	1	1,7	2,0	1,0
13-15 år	4	4	-	2,8	2,8	.
16-17 år	1	-	1	10,0	.	10,0
Fyresdal i alt	34	16	18	5,4	4,3	6,4
Under 1 år	8	4	4	9,8	3,5	16,0
1-5 år	12	6	6	2,6	1,2	4,0
6-12 år	2	2	-	21,0	21,0	.
13-15 år	8	1	7	2,9	0,0	3,3
16-17 år	4	3	1	2,5	2,0	4,0
Tokke i alt	38	22	16	4,1	2,1	6,8
Under 1 år	3	1	2	12,3	1,0	18,0
1-5 år	12	10	2	1,7	1,5	2,5
6-12 år	14	7	7	5,4	3,0	7,7
13-15 år	5	2	3	2,4	1,0	3,3
16-17 år	4	2	2	3,0	4,0	2,0
Vinje i alt	52	25	27	4,1	5,2	3,0
Under 1 år	9	1	8	3,8	3,0	3,9
1-5 år	19	11	8	6,1	8,6	2,6
6-12 år	10	5	5	1,7	1,8	1,6
13-15 år	8	5	3	2,4	2,0	3,0
16-17 år	6	3	3	4,3	4,3	4,3

Kilde: Pasientstatistikk, SSB.

Av vel 81 700 utskrivinger av barn og unge i alderen 0-17 år på landsbasis var 3 100 av disse pasientene bosatt i Telemark. Totalt sett var det flere utskrivinger av gutter enn av jenter.

I forhold til landsgjennomsnittet på 4,4 liggedager pr. utskriving for barn og unge lå Telemark under med sine 4,0 liggedager. Tallet på liggedager pr. utskriving for barn under ett år var forholdsvis høyt, sammenlignet med de andre aldersgruppene.

Lav spedbarnsdødelighet

Tabell 3.3 viser hvor mange barn og unge som døde i 1995, med tall for landet og for hvert fylke.

Det var færre døde 1-17-åringene til sammen enn 0-åringene. Selv om antall døde under ett år var 244, var spedbarnsdødeligheten i 1995 på rekordlavt nivå, 4,0 døde pr. 1 000 levendefødte.

På landsbasis døde 76 1-5-åringene, 48 6-12-åringene og 100 13-17-åringene dette året.

Tabell 3.4 inneholder tall for døde under ett år i fylkene de siste 10 årene. Tallene er hentet fra helsestatistikken. Befolkningsstatistikken (se rater for spedbarnsdødelighet nedenfor) avviker noe i forhold til helsestatistikken.

På landsbasis har antall dødsfall i første leveår gått nedover de siste 10 årene. Perioden hadde en topp i 1988 med forholdsvis mange dødsfall, mens 1993 var året med færrest dødsfall for barn under ett år. For fylkene er det imidlertid til dels store variasjoner, både fra fylke til fylke og fra år til år. Det er ingen entydig trend

med hensyn til oppgang eller nedgang fra år til år innen de enkelte fylker.

I 1994 døde 314 spedbarn i første leveår. 44 av disse dødsfallene, eller 14 prosent, skjedde i Oslo. Akershus hadde nest flest dødsfall blant barn under ett år, fulgt av Nordland og Rogaland. Færrest spedbarnsdødsfall var det i Sogn og Fjordane, med 3 dødsfall eller 1 prosent. Finnmark, Agderfylkene og Nord-Trøndelag hadde 7-8 dødsfall blant 0-åringene.

3.3. Døde, etter alder. Fylke. 1995

	Alder				
	0-17 år	0 år	1-5 år	6-12 år	13-17 år
Hele landet	468	244	76	48	100
Østfold	28	6	8	4	10
Akershus	34	16	7	2	9
Oslo	52	33	5	5	9
Hedmark	21	14	-	1	6
Oppland	13	11	-	1	1
Buskerud	25	11	5	2	7
Vestfold	17	5	4	5	3
Telemark	19	9	2	5	3
Aust-Agder	10	4	-	-	6
Vest-Agder	16	7	5	3	1
Rogaland	36	21	4	3	8
Hordaland	46	23	9	4	10
Sogn og Fjordane	11	2	4	1	4
Møre og Romsdal	27	17	5	2	3
Sør-Trøndelag	28	16	6	-	6
Nord-Trøndelag	14	6	3	2	3
Nordland	34	21	5	4	4
Troms	21	10	1	3	7
Finnmark	16	12	3	1	-

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.

3.4. Dødsfall i første leveår. Fylke. 1986-1994

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Hele landet	416	455	477	468	428	387	353	305	314
Østfold	18	14	24	18	19	22	16	12	19
Akershus	26	32	39	46	51	29	30	28	32
Oslo	48	43	63	47	54	50	36	40	44
Hedmark	17	16	14	16	7	17	17	10	12
Oppland	9	20	17	15	18	23	10	9	14
Buskerud	14	24	35	22	21	22	16	17	19
Vestfold	19	17	20	20	12	10	7	10	15
Telemark	20	16	10	16	14	10	10	6	8
Aust-Agder	11	8	14	16	17	11	5	11	7
Vest-Agder	20	21	22	14	22	8	15	9	14
Rogaland	55	39	52	57	25	28	43	29	27
Hordaland	37	63	53	45	37	33	37	32	16
Sogn og Fjordane	5	8	10	13	9	7	7	8	3
Møre og Romsdal	18	25	19	22	25	24	19	19	19
Sør-Trøndelag	29	22	30	31	20	27	27	18	12
Nord-Trøndelag	16	15	11	17	21	11	10	11	8
Nordland	17	39	21	22	27	21	24	16	28
Troms	21	21	19	18	21	14	12	9	10
Finnmark	16	12	4	13	8	20	12	11	7

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

Spedbarnsdødelighet = døde under ett år pr. 1 000 levendefødte

Spedbarnsdødeligheten var 5,2 pr. 1 000 levendefødte på landsbasis i 1994. I 1995 og 1996 sank spedbarnsdødeligheten til rekordlave 4,0 pr. 1 000 levendefødte. Antall døde under ett år pr. 1 000 levendefødte har sunket hvert år siden 1987.

I femårsperioden 1991-1995 var gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet 5,2 pr. 1 000 levendefødte. Av fylkene hadde Sogn og Fjordane og Vestfold færrest døde under ett år med henholdsvis 3,5 og 3,7. Finnmark, med 9,5, hadde flest døde under ett år. Telemark hadde en gjennomsnittlig spedbarnsdødelighet på 4,4 pr. 1 000 levendefødte i femårsperioden. Tallene viser ellers ikke noe klart geografisk mønster for utviklingen i spedbarnsdødeligheten de siste tiårene (mer informasjon i Ukens statistikk nr. 34/96, SSB).

Kreft krever barneliv

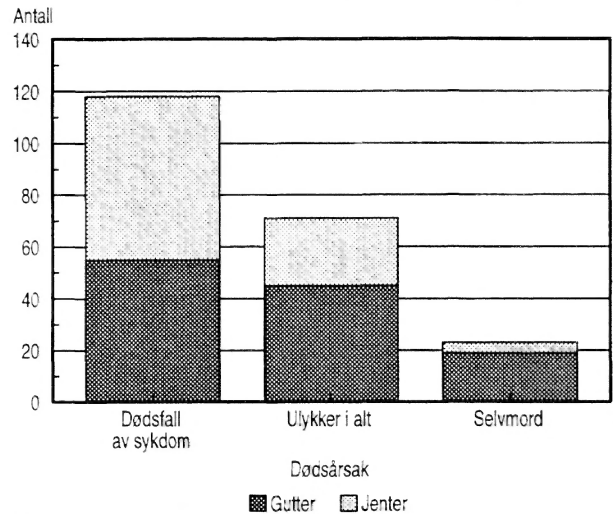
Tabell 3.5 viser dødstall på landsbasis for barn 1-17 år i 1994. Alderen er delt i tre grupper, og det gis tall for hvert kjønn. Opplysningene dekker årsaken til dødsfallet, med sykdom eller voldsomme dødsfall som hovedgrupperinger.

Av totalt 213 dødsfall blant barn i alderen 1 til og med 17 år var det flere gutter (119) enn jenter (94) som døde.

Blant guttene var det flere som døde i et «voldsomt dødsfall» enn som døde på grunn av sykdom. Blant jentene var det derimot flest som døde som følge av sykdom.

Ondartede svulster, eller kreft, var den sykdommen som krevde flest barneliv. Halvparten av jentene som døde av kreft, var 6-12 år gamle. Hovedtyngden av guttene som døde av ondartede svulster, dekket et større

Figur 3.1 Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og dødsårsak, 1994

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

3.5. Dødsfall blant personer 1-17 år, etter kjønn og underliggende dødsårsak, 1994

ICD-9	Dødsårsak	Gutter				Jenter			
		I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år	I alt	1-5 år	6-12 år	13-17 år
I alt		119	30	33	56	94	43	25	26
001-799	Dødsfall av sykdom	55	22	18	15	63	30	17	16
036	Meningokokkinfeksjoner	5	3	1	1	3	3	-	-
001-035, 037-139	Alle andre infeksjøsø og parasittære sykdommer	3	2	-	1	2	-	-	2
140-209	Ondartede svulster	17	3	7	7	12	3	6	3
320-322	Meningitt	1	1	-	-	2	2	-	-
323-389	Andre sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	2	1	-	1	9	-	5	4
390-459	Sykdommer i sirkulasjonsorganene	3	2	-	1	9	2	3	4
560-519	Sykdommer i åndedretsorganene	-	-	-	-	3	2	1	-
740-757	Medfødte misdannelser	12	6	4	2	9	8	-	1
RES.001-799	Alle andre sykdommer	12	4	6	2	14	10	2	2
E800-E999	Voldsomme dødsfall	64	8	15	41	31	13	8	10
E800-E949	Ulykker i alt	45	8	11	26	26	12	8	6
E810-E819	Trafikkulykker	16	1	5	10	12	2	4	6
E830.0,									
E832 0,E910	Drukning	12	2	3	7	5	3	2	-
E890-E899	Brann, forbrenning	2	2	-	-	4	3	1	-
E950-E959	Selv mord	19	-	4	15	4	-	-	4
RES.E800-E999	Alle andre voldsomme dødsfall	-	-	-	-	1	1	-	-

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

aldersspenn (6-17 år). I 1994 ble det for øvrig meldt om 133 nye tilfeller av kreft i aldersgruppen 0-14 år og 194 nye tilfeller av kreft hos barn og unge under 20 år.

Medfødte misdannelser var den nest vanligste dødsårsaken i gruppen «Dødsfall av sykdom» i 1994, med flest dødsfall i den yngste aldersgruppen.

Mens de voldsomme dødsfallene blant guttene i hovedsak skjedde med 13-17-åringene, var det 1-5-åringene som var mest utsatt blant jentene. Ulykkene, og da særlig trafikkulykkene, krevde flest barneliv i denne kategorien. I snitt druknet én gutt hver måned i 1994, mot fem jenter i løpet av hele året.

Selv mord faller i kategorien «voldsomme dødsfall». For 1994 viser tallene at nesten fem ganger så mange gutter som jenter begikk selvmord. Dette er i tråd med tendensen på dette feltet; det er flere menn enn kvinner som tar sitt eget liv. Tallene viser også at selvmordene stort sett forekom i den eldste aldersgruppen. I selvmordsstatistikken er det vanlig å oppgi dødsfall ved selvmord for personer som er 10 år og eldre. Dette kommer av at man beskriver selvmord som en bevisst og villet handling. Denne definisjonen innebærer at barn som ikke forstår konsekvensen av sine handlinger, f.eks. prøver ut noe som han/hun har sett på fjernsyn og dermed mister livet, ikke regnes som en person som har begått eller kan begå selvmord. Tall for dødelighet av selvmord fra 1951 og framover viser at for begge kjønn er det flere selvmord i aldersgruppen 15-19 år enn i gruppen 10-14 år.

Bilpassasjerer mest utsatt

Tabell 3.6 tar for seg barn og unge som er skadd eller drept i trafikken i 1996. Fylkestallene uttrykker stedfestingen av ulykken. Tallene for Telemark viser hvor mange barn og unge som ble skadd eller drept på ferdselsårene i Telemark. Hvorvidt disse personene også var bosatt i Telemark, sies det ingenting om.

Statistikken over veitrafikkulykker omfatter bare ulykker med personskafe som er meldt til politiet. Ulykkene må ha skjedd på offentlig eller privat vei, gate eller plass som er åpen for alminnelig trafikk. Dette medfører en viss underrapportering siden ikke alle ulykker skjer på disse stedene. Også de mindre alvorlige ulykkene/skadene er underrepresentert i skadetallene.

Telemarks ulykkestall for barn og unge utgjorde 4,2 prosent av landstallet i 1996. Én person i alderen 13-17 år omkom i trafikken.

Totalt sett ble flest bilskadd. 6 prosent av 0-17-åringene som ble skadd, var 0 til 5 år, og alle var bilpassasjerer. 32,5 prosent av de skadde var mellom 6 og 12 år gamle. Sykkelskader var mest utbredt i denne aldersgruppen. 51 av 83 skadde og drepte (61,4 prosent) var i alderen 13 til 17 år, og her var det flest mopedulykker.

Flest gutter skadd på sykkel

Tabell 3.7 viser antall skadde/drepte syklister i alderen 0 til og med 17 år, fordelt på tre aldersgrupper og hvorvidt de har brukt sykkelhjelme eller ikke. Det oppgis også en restgruppe der hjelmbruk eller manglende sådan ikke ble oppgitt. De siste tallene blir ikke kommentert i det følgende, uansett størrelsen på tallet. Statistikken sier ikke noe entydig om virkningen av hjelmbruk; den forteller kun om barna i de registrerte sykkelulykkene har brukt sykkelhjelme eller ikke.

I Telemark var det flest skadde syklister i den mellomste aldersgruppen; med 12 skadde syklister var det dobbelt så mange 6-12-åringene som 13-17-åringene. Det var ikke rapportert om skadde syklister i den yngste aldersgruppen.

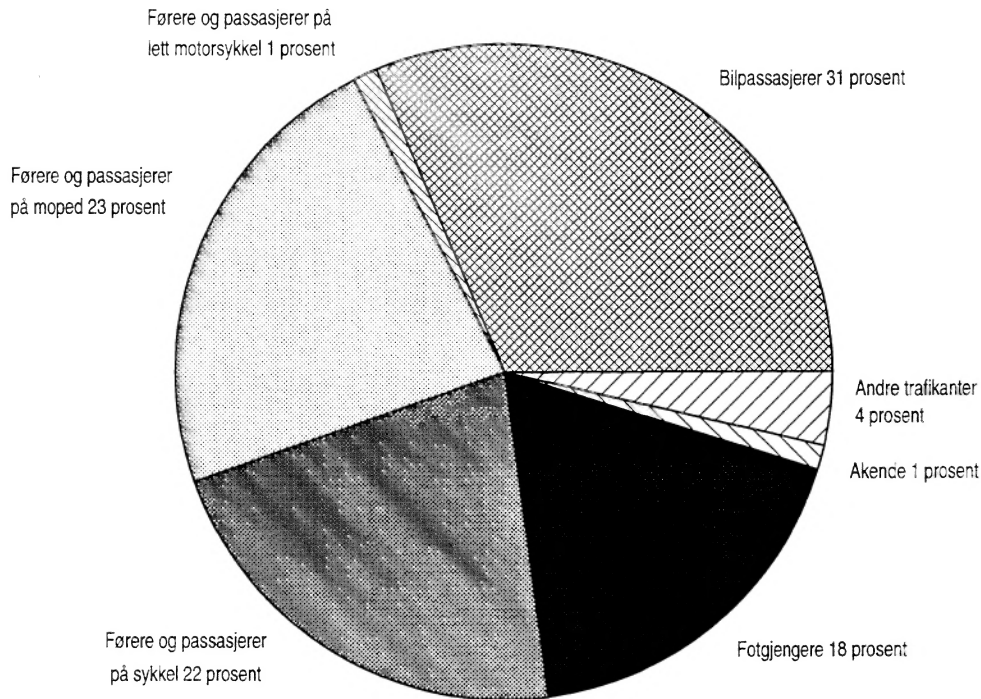
3.6. Personer drept eller skadd, etter trafikantgruppe og alder, Telemark, 1996

	Førere og passasjerer på							
	I alt	Bilpassasjerer	Lett motorsykkel	Moped	Sykkel	Fotgjenger	Akende	Andre trafikanter
Personer drept eller skadd i alt	83	26	1	19	18	15	1	3
0-5 år	5	5	-	-	-	-	-	-
6-12 år	27	9	-	-	12	6	-	-
13-17 år	51	12	1	19	6	9	1	3
Personer drept i alt	1	-	-	-	-	1	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	1	-	-	-	-	1	-	-

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Figur 3.2. Personer 0-17 år drept eller skadd, etter trafikantgruppe. Telemark. 1996

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

3.7. Syklister drept eller skadd, etter alder, kjønn og bruk av hjelm. Telemark. 1996

	I alt	Alder		
		0-5 år	6-12 år	13-17 år
Syklister i alt	18	-	12	6
Gutter	13	-	10	3
Uten hjelm	6	-	3	3
Med hjelm	6	-	6	-
Uoppgitt	1	-	1	-
Jenter	5	-	2	3
Uten hjelm	2	-	1	1
Med hjelm	1	-	1	-
Uoppgitt	2	-	-	2

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Sykkelykker er sterkt underreporterte. Skadene er muligens ikke så omfattende at politiet kommer inn i bildet. For 1991 ble det beregnet at bare 9 prosent av alle sykkelykker ble fanget opp av den offisielle statistikken. Mer informasjon i NOS Veitrafikkulykker 1995, SSB.

Guttene var i flertall blant de skadde sykkelistene. Halvparten av de skadde guttene brukte hjelm. Av de fem skadde jentene var det én som hadde brukt hjelm (to uoppgitt).

Flest skadde på besøks-/fritidsreiser

Tabell 3.8 viser antall skadde/drepte personer 0-17 år, fordelt på tre aldersgrupper og ferdselsformål.

3.8. Personer drept eller skadd, etter ferdselsformål og alder. Telemark. 1996

	I alt	Ferdelsformål						
		Til/fra arbeid ¹	I arbeid ²	Til/fra skole ¹	Til/fra butikk osv. ¹	Besøks-/fritidsreise ¹	Lek ¹	Annet/uoppgitt
Personer drept eller skadd i alt	83	1	1	8	1	27	5	40
0-5 år	5	-	-	-	-	-	-	5
6-12 år	27	-	-	3	1	6	5	12
13-17 år	51	1	1	5	-	21	-	23
Personer drept i alt	1	-	-	-	-	1	-	-
0-5 år	-	-	-	-	-	-	-	-
6-12 år	-	-	-	-	-	-	-	-
13-17 år	1	-	-	-	-	1	-	-

¹ Omfatter ikke passasjerer.

Kilde: Samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB.

Det er viktig å merke seg at passasjerer *ikke* er medregnet i tallet på drepte eller skadde i de seks hovedkategoriene for ferdselsformål. Dette betyr f.eks. at et barn som blir kjørt til skolen og som på veien dit kommer til skade i en kollisjon, ikke regnes med blant «skadde personer, til/fra skole». Grunnen til at passasjerer ikke er regnet med her, er at opplysningene SSB får fra politiet ikke oppgir ferdselsformål for passasjerer. Passasjerer er derimot tatt med i kategorien «annet, uoppgitt»; dette er gjort for å kunne kontrollere at totaltallene for alle skadde/drepte i aldersgruppene er korrekte. Denne kategorien vil ikke bli kommentert videre.

Når det gjelder ulykker på vei til eller fra arbeid, eller mens personen er på jobb, er det registrert skadde eller drepte kun for aldersgruppen 13-17 år.

I Telemark fikk flest barn og unge skader i forbindelse med besøks-/fritidsreiser. Av de 83 skadde/drepte var det 33 prosent som skadet seg under slike reiser. Skoleveien kom på andreplass, med 10 prosent. For begge kategorier hadde aldersgruppen 13-17 år flest tilskadekomne. Det var ingen i den yngste eller den eldste aldersgruppen som hadde skadet seg i lek.

Én tenåring ble drept i 1996, ved ferdsel i fritiden.

Få aborter i ung alder

Aborthyppigheten varierer mye fra fylke til fylke. Oslo hadde klart høyest hyppighet i aldersgruppen 15-19 år. Vest-Agder hadde færrest svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år i 1992 og 1993.

3.9. Utførte svangerskapsavbrudd, etter kvinnens alder og bostedfylke, 1993

Bostedfylke	Alder		
	I alt	-14	15-19
Hele landet	14 909	33	2 569
Østfold	701	6	139
Akershus	1 552	3	296
Oslo	3 171	2	337
Hedmark	567	1	106
Oppland	515	-	109
Buskerud	746	1	124
Vestfold	634	-	114
Telemark	486	-	87
Aust-Agder	193	1	48
Vest-Agder	307	2	49
Rogaland	888	6	179
Hordaland	1 214	-	202
Sogn og Fjordane	238	1	56
Møre og Romsdal	565	3	120
Sør-Trøndelag	928	-	166
Nord-Trøndelag	370	2	79
Nordland	825	2	169
Troms	605	1	111
Finnmark	387	2	78
Utlandet	15	-	-
Uoppgitt	2	-	-

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

3.10. Utførte svangerskapsavbrudd, etter bostedfylke. Samlet aborttall og pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år, 1992 og 1993

Bostedfylke	Samlet aborttall ¹	Svangerskapsavbrudd pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år ²
Hele landet	1992 484	18,9
	1993 477	18,7
Østfold	1992 430	15,0
	1993 425	18,4
Akershus	1992 490	17,4
	1993 496	21,7
Oslo	1992 866	33,2
	1993 847	32,8
Hedmark	1992 488	18,7
	1993 455	17,9
Oppland	1992 434	19,0
	1993 415	18,5
Buskerud	1992 487	18,6
	1993 464	17,0
Vestfold	1992 470	19,2
	1993 450	16,9
Telemark	1992 406	14,8
	1993 437	16,0
Aust-Agder	1992 337	16,7
	1993 277	13,3
Vest-Agder	1992 282	11,2
	1993 291	9,6
Rogaland	1992 334	15,2
	1993 339	15,2
Hordaland	1992 390	15,8
	1993 397	14,4
Sogn og Fjordane	1992 314	16,5
	1993 326	15,6
Møre og Romsdal	1992 361	17,1
	1993 344	14,6
Sør-Trøndelag	1992 446	16,7
	1993 494	20,0
Nord-Trøndelag	1992 436	18,9
	1993 419	18,0
Nordland	1992 526	25,4
	1993 491	21,3
Troms	1992 605	26,3
	1993 525	20,0
Finnmark	1992 527	26,2
	1993 650	32,5

¹ Beregnet antall svangerskapsavbrudd som 1 000 kvinner kommer til å få utført i løpet av hele sin fruktbare periode, gitt kalenderårets aborttrater og at ingen kvinner dør før 50-årsalder. ² Svangerskapsavbrudd blant kvinner under 20 år pr. 1 000 kvinner i alderen 15-19 år.

Kilde: Ukens statistikk nr. 27/94, SSB.

3.11. Andel personer med varige sykdommer pr. 1 000 innbyggere¹

Sykdom og årstall		Alder			
		0-6 år	7-12 år	13-17 år	0-17 år
Alle sykdommer	1968	118	193	183	162
	1975	174	229	257	217
	1985	219	261	306	260
Hudsykdommer	1968	27	33	38	32
	1975	43	57	54	51
	1985	98	96	123	105
Sykdommer i åndedretsorganene	1968	43	65	67	57
	1975	39	38	56	43
	1985	41	58	62	53
Sykdommer i nervesystemet og sanseorganene	1968	17	66	42	40
	1975	26	50	50	41
	1985	40	49	56	48
Medfødte misdannelser	1968	25	18	17	21
	1975	41	48	38	43
	1985	30	30	24	28
Skjelett-muskelsykdommer	1968	1	1	12	7
	1975	6	12	33	16
	1985	5	17	41	20
Symptomer	1968	10	25	19	18
	1975	8	18	27	17
	1985	12	23	20	18
Ulykker	1968	6	18	28	16
	1975	4	8	7	6
	1985	5	6	12	8

¹ I alle undersøkelser ble det spurt om varige eller medfødte lidelser, men i 1968 avgjorde intervjuobjektet selv om lidelsen var kronisk. I senere undersøkelser ble kronisk - ikke-kronisk kodet av Statistisk sentralbyrå ut fra opplysninger om varighet og diagnose.

Kilde: Rapporter 95/11, SSB (Liv Grøtvedt og Liv Belsby: Barns helse. Helseundersøkelsene).

Tallene er fra tre helseundersøkelser. Det vil si at dette er beregninger fra en undersøkelse av et utvalg av befolkningen. Tallene er forholdsvis gamle, men de kan gi et inntrykk av en utvikling.

Helseundersøkelsene omfatter *ikke* barn på institusjoner. Dette gjør at man mangler informasjon om en gruppe funksjonshemmede.

I alt 2 569 av 14 909 abortinngrep ble foretatt på kvinner i alderen 15-19 år i 1993.

Barn med funksjonshemminger

Tabell 3.11 viser antall personer pr. 1 000 innbyggere under 18 år som har varige sykdommer.

Når alle varige sykdommer ses under ett, går det fram at det har funnet sted en økning over tid. Av barn og unge var det gruppen 13-17 år som i 1985 hadde den største andelen personer med varige sykdommer (ca. 30 prosent), årstall og alder sett under ett.

Hudsykdommene var de hyppigst forekommende varige sykdommene for barn og unge i 1985. Av 1 000 inn-

byggere i aldersklassen var det 105 0-17-åring (eller 10 prosent) som hadde hudsykdommer. Sykdommer i åndedretsorganene fulgte deretter, med sykdommer i nervesystemet og sanseorganene på tredje plass. For alle disse sykdomstypene var det den eldste aldersgruppen som hadde flest tilfeller.

I de øvrige kategoriene av varige sykdommer var det mer spredning i forhold til hva som var den mest utsatte aldersgruppen.

22 av 1 000 er stønadsmottakere

Tabell 3.12 gir en oversikt over barn og unge som mottok grunn- og/eller hjelpestønad pr. 31.12.1996. Tabellen gir også en oversikt over hvor mange stønadsmottakere som hadde allergiske sykdommer som diagnose.

«Grunnstønad og hjelpestønad kan ytes til den som etter å ha gjennomgått hensiktsmessig behandling fortsatt har varig sykdom, skade eller lyte. Lidelsen anses som varig dersom den antas å vare i to-tre år. ...Grunnstønad ytes når lidelsen medfører varige ekstraavgifter av betydning. Hjelpestønad ytes når lidelsen fører til et varig pleiebehov som innebærer behov for lønnet hjelp eller hjelp fra familien.» (Ot. prp. nr. 29, 1995-96) Se ellers folketrygdloven (lov av 28. februar 1997 nr. 19) som trådte i kraft 1. mai 1997.

3.12. Personer 0-17 år med grunn- og/eller hjelpestønad. 31. desember 1996

	Grunn- og/eller hjelpestønad pr. 1 000 barn 0-17 år	Allergiske sykdommer pr. 1 000 barn 0-17 år	Både grunn- og hjelpestønad. Absolutte tall	Bare hjelpestønad. Absolutte tall
Hele landet	26,4	7,7	12 751	8 512
Telemark	21,7	4,7	387	211
Porsgrunn	23,6	4,7	81	46
Skien	22,7	5,4	140	57
Notodden	18,8	3,6	20	15
Siljan	20,1	:	6	6
Bamble	17,3	2,5	30	14
Kragerø	23,6	6,7	24	17
Drangedal	15,2	:	4	4
Nome	13,8	3,8	5	8
Bø	12,5	:	3	8
Sauherad	15,4	2,9	7	3
Tinn	31,1	8,9	23	7
Hjartdal	8,5	:	:	:
Seljord	42,3	7,6	13	6
Kviteseid	27,2	:	11	:
Nissedal	13,3	:	3	:
Fyresdal	28,8	:	4	3
Tokke	30,4	10,7	5	7
Vinje	19,8	8,3	6	6

Kilde: Helsestatistikk, SSB.

3.13. Beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere, etter institusjonstype, kjønn og alder. 1995

Kjønn og alder	Institusjonstype								
	I alt	A-klinikker	Kursteder	Tilsyns- hjem	Verne- hjem	Akutt- institusjon	Kombinerte institusjoner	Bo- og arbeidskollektiv	Andre institusjoner
I alt	2 114	106	43	45	324	41	407	526	622
-17 år.....	76	-	-	-	-	-	6	30	40
Menn.....	1 550	77	34	32	292	26	284	373	432
-17 år.....	43	-	-	-	-	-	4	13	26
Kvinner.....	516	29	9	13	32	3	113	153	164
-17 år.....	33	-	-	-	-	-	2	17	14

Kilde: Ukens statistikk nr. 51/52 1996, SSB.

Dette tallet vil være litt for lavt, fordi det mangler diagnose i 10 prosent av tilfellene (Styrings- og informasjonssystemet for helse- og sosialtjenesten i kommunene, 1997).

I Telemark mottok 22 av 1 000 barn og unge i alderen 0-17 år grunn- og/eller hjelpestønad ved utgangen av 1996. Av disse var det 5 pr. 1 000 barn som mottok stønad for diagnosen allergiske sykdommer.

Ca. 390 barn mottok både grunn- og hjelpestønad, mens 210 kun fikk hjelpestønad.

Hjartdal var kommunen med lavest andel stønadmottakere, med 9 pr. 1 000 barn og unge 0-17 år. Seljord hadde høyest andel mottakere i aldersgruppen, med 42 av 1 000 barn.

Når det gjelder allergiske sykdommer, hadde Tokke høyest andel stønadmottakere med denne diagnosen

(10,7). Hvis en ser bort fra de syv kommunene der tall ikke kan offentliggjøres (for lave andeler), hadde Bamble lavest andel allergikere blant stønadmottakere (2,5).

Rusmisbrukere i institusjon

I 1995 var det 2 114 beboere i institusjoner for rusmiddelmisbrukere på landsbasis. Av disse var 76 personer under 18 år; med andre ord var 3,6 prosent av de misbrukerne som hadde plass på institusjon, under myndighetsalder.

Det var flest menn i institusjonene, uansett alder.

De unge misbrukerne bodde i en av tre typer institusjoner: kombinerte institusjoner (6), bo- og arbeidskollektiv (30) og samlekategorien «andre institusjoner» (40). Det var flest jenter i bo- og arbeidskollektiv, mens guttene i størst grad bodde i andre typer institusjoner.

4. Barn og unges lovbrudd

Ungdom begår mindre alvorlige lovbrudd og straffes med forelegg. Simple, grove tyverier og biltyverier er den vanligste hovedforbrytelsen for 15-17-åringene.

Siktede ungdommer

Tabell 4.1 tar for seg siktede for lovbrudd. De siktede er fordelt på fylke, kjønn og alder. Lovbrudd omfatter her både forbrytelser og forseelser. Dette gir mer robuste tall for de aldersgruppene som blir trukket fram her. Men det betyr også at denne tabellen ikke er direkte sammenlignbar med de andre tabellene som dekker kriminalitet, siden de sistnevnte bare tar for seg forbrytelser.

Telemarks andel av alle siktede personer i Norge i 1996 er på vel 4 prosent. Menn var i flertall blant de antatte gjerningspersonene.

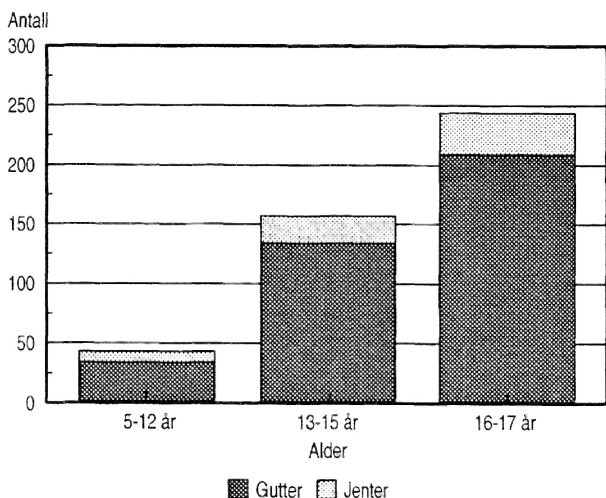
Blant barn og unge i alderen 5 til og med 17 år var det 444 siktede. Av disse var 244 i aldersgruppen 16-17 år. De siktede 16-17-åringene utgjorde om lag 8 prosent av totalen for fylket.

4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Telemark, 1996

	Siktede			
	I alt	Uoppgitt	Menn	Kvinner
I alt	3 021	-	2 587	434
5-12 år	43	-	34	9
13-15 år	157	-	134	23
16-17 år	244	-	209	35
18- år	2 577	-	2 210	367
Uoppgitt	-	-	-	-

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

Figur 4.1. Siktede for lovbrudd, etter alder og kjønn. Telemark, 1996

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

SSB setter en nedre grense på 5 år i den publiserte statistikken over siktede. Hvis 5-åringene skulle tas ut som en egen gruppe, ville fylkestallene bli så små at man her har valgt å slå sammen 5-åringene med 6-12-åringene.

Å være siktet innebærer at en person anses som å være gjerningsperson (av politiet). Det finnes ingen nedre aldersgrense for å utføre en kriminell handling, slik at siktede kan være under kriminell lavalder (15 år). Siktelse sier ikke noe om en ev. reaksjon.

Som for landet som helhet var det flere siktede gutter enn jenter. For begge kjønn var det flest siktede pr. årskull i alderen 16-17 år.

Ungdom får forelegg

Denne tabellen (4.2) viser antall reaksjoner i forbrytelsessaker, fordelt på reaksjonstype og gjerningssted (fylke). Reaksjonene her gjelder for både gutter og jenter, og det er bare 15-17-åringene som er presentert. Tallene gjelder for 1995. Forseelser er utelatt.

For landet som helhet peker forelegg seg ut som hovedreaksjonen i forbrytelsessaker der 15-17-åringene var involvert; av 1 341 reaksjoner var 564 forelegg. Den nest mest vanlige reaksjonen i 1995 var betinget fengsel. Deretter fulgte betinget fengsel kombinert med bot.

I alle fylkene utenom to, var forelegg den mest vanlige reaksjonsformen i forbrytelsessakene. I Aust-Agder forekom betinget fengsel og bot flest ganger, mens betinget fengsel (uten bot) ble idømt flest ganger i Hordaland.

Av fylkene hadde Oslo flest reaksjoner (161), fulgt av Hordaland, Rogaland, Sør-Trøndelag og Akershus. Finnmark med sine 18 reaksjoner hadde det laveste antallet.

Sett i forhold til innbyggertallet var det 8,43 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år i landet i 1995. Når man tar hensyn til antall innbyggere 15-17 år i fylket, og så ser på antall reaksjoner i forbrytelsessaker, justeres bildet av hvor utbredt kriminelle handlinger er i fylkene. Oslo med 13,38 reaksjoner pr. 1 000 innbyggere i alderen 15-17 år hadde flest reaksjoner. Sør-Trøndelag hadde nest flest reaksjoner, alder og innbyggertall tatt i betraktning. Vest-Agder, Telemark og Østfold fulgte på de neste plassene. Lavest snitt hadde Oppland.

Den prosentvise fordelingen av reaksjonstyper i hvert fylke viser at generelt sett er det forelegg som benyttes

4.2. Reaksjoner i forbrytelsessaker for 15-17-åringene, etter reaksjonens art og gjerningssted. Fylke. 1995.
Absolutte tall og prosent

	Reaksjonens art											Reaksjoner pr. 1 000 innbyggere
	Betinget påtale- unn- latelse	Sam- funns- tjeneste	Fore- legg	Bot ved dom	Straffe- utmåling utsatt	Betinget fengsel	Betinget fengsel og bot	Ubetin- get og betinget fengsel	Ubetin- get og betinget fengsel	Sikring		
	I alt											
	Absolutte tall											
Hele landet	1 341	55	62	564	38	27	253	208	55	78	1	8,43
Østfold	89	-	3	52	2	3	16	7	4	2	-	10,02
Akershus	97	1	6	47	2	1	15	15	4	6	-	6,11
Oslo	161	2	2	77	13	6	31	16	6	8	-	13,38
Hedmark	41	2	2	20	-	5	9	2	-	1	-	6,45
Oppland	32	-	-	14	1	-	7	7	1	2	-	4,87
Buskerud	60	-	2	29	-	2	12	8	1	6	-	7,44
Vestfold	65	1	7	19	2	-	7	18	5	6	-	8,50
Telemark	63	-	3	21	1	-	11	15	5	7	-	10,33
Aust-Agder	26	1	1	1	-	-	3	15	2	3	-	6,17
Vest-Agder	66	3	3	31	1	2	11	8	3	4	-	10,39
Rogaland	106	1	4	50	1	2	26	11	2	9	-	7,08
Hordaland	148	27	6	25	3	1	40	37	4	5	-	9,10
Sogn og Fjordane	37	-	-	22	-	-	4	7	2	2	-	8,35
Møre og Romsdal	60	3	9	21	1	2	7	13	3	-	1	6,06
Sør-Trøndelag	97	9	1	33	4	1	26	9	3	11	-	10,73
Nord-Trøndelag	34	1	1	19	2	-	7	2	1	1	-	6,58
Nordland	69	3	1	42	4	1	9	4	4	1	-	7,49
Troms	53	1	10	26	1	-	5	8	2	-	-	9,82
Finnmark	18	-	-	7	-	-	6	2	2	1	-	6,86
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.
Utlandet	8	-	-	5	-	-	-	3	-	-	-	.
Uoppgitt	11	-	1	3	-	1	1	1	1	3	-	.
	Prosent											
Hele landet	100,00	4,10	4,62	42,06	2,83	2,01	18,87	15,51	4,10	5,82	0,07	
Østfold	100,00	-	3,37	58,43	2,25	3,37	17,98	7,87	4,49	2,25	-	
Akershus	100,00	1,03	6,19	48,45	2,06	1,03	15,46	15,46	4,12	6,19	-	
Oslo	100,00	1,24	1,24	47,83	8,07	3,73	19,25	9,94	3,73	4,97	-	
Hedmark	100,00	4,88	4,88	48,78	-	12,20	21,95	4,88	-	2,44	-	
Oppland	100,00	-	-	43,75	3,13	-	21,88	21,88	3,13	6,25	-	
Buskerud	100,00	-	3,33	48,33	-	3,33	20,00	13,33	1,67	10,00	-	
Vestfold	100,00	1,54	10,77	29,23	3,08	-	10,77	27,69	7,69	9,23	-	
Telemark	100,00	-	4,76	33,33	1,59	-	17,46	23,81	7,94	11,11	-	
Aust-Agder	100,00	3,85	3,85	3,85	-	-	11,54	57,69	7,69	11,54	-	
Vest-Agder	100,00	4,55	4,55	46,97	1,52	3,03	16,67	12,12	4,55	6,06	-	
Rogaland	100,00	0,94	3,77	47,17	0,94	1,89	24,53	10,38	1,89	8,49	-	
Hordaland	100,00	18,24	4,05	16,89	2,03	0,68	27,03	25,00	2,70	3,38	-	
Sogn og Fjordane	100,00	-	-	59,46	-	-	10,81	18,92	5,41	5,41	-	
Møre og Romsdal	100,00	5,00	15,00	35,00	1,67	3,33	11,67	21,67	5,00	-	1,67	
Sør-Trøndelag	100,00	9,28	1,03	34,02	4,12	1,03	26,80	9,28	3,09	11,34	-	
Nord-Trøndelag	100,00	2,94	2,94	55,88	5,88	-	20,59	5,88	2,94	2,94	-	
Nordland	100,00	4,35	1,45	60,87	5,80	1,45	13,04	5,80	5,80	1,45	-	
Troms	100,00	1,89	18,87	49,06	1,89	-	9,43	15,09	3,77	-	-	
Finnmark	100,00	-	-	38,89	-	-	33,33	11,11	11,11	5,56	-	
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Utlandet	100,00	-	-	62,50	-	-	-	37,50	-	-	-	
Uoppgitt	100,00	-	9,09	27,27	-	9,09	9,09	9,09	9,09	27,27	-	

Kilde: Kriminalstatistikk, SSB.

oftest. Men det varierer fra fylke til fylke hvor stor andel av reaksjonene i fylket som er av de forskjellige typene. For eksempel lå Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Finnmark under landsgjennomsnittet for forelegg. Når det gjelder samfunnstjeneste, varierte de fylkesvise andelen mellom 1,03 og 18,87 prosent, med landsgjennomsnittet på 4,62 prosent.

Tyverier på topp

Tabell 4.3 gir bare tall for hele landet. Den viser straffereaksjoner etter type hovedforbrytelse, kjønn og alder. Siden barn og unge er temaet, er det aldersgruppen 15-17 år som er interessant. I tillegg kan kolonnen «I alt» brukes for å se på ungdomsforbryternes andel av alle forbrytelsene som kom inn i rettssystemet.

4.3. Reaksjoner i forbrytelsessaker, etter personens kjønn, alder og type hovedforbrytelse. 1995

Type hovedforbrytelse	Begge kjønn						Av dette menn				
	I alt	Alder				Uopp- gitt	I alt	Alder			
		15-17	18-20	21-24	25-			15-17	18-20	21-24	25-
Alle typer forbrytelser	17 600	1 341	2 733	3 370	10 154	2	15 470	1 155	2 461	2 993	8 861
Forbrytelser mot straffeloven											
Forbrytelser mot statens selvstendighet og sikkerhet	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse mot Norges statsforfatning og statsoverhode	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse med hensyn til utøvelsen av statsborgerlige rettigheter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i den offentlige tjeneste	9	-	-	-	9	-	8	-	-	-	8
Forbrytelse mot den offentlige myndighet	287	19	41	63	164	-	253	12	36	58	147
Vold mot offentlig tjenestemann	256	19	35	56	146	-	225	12	32	51	130
Forbrytelse mot den alminnelige orden og fred	194	12	34	39	109	-	189	12	33	39	105
Innbrudd	192	12	34	39	107	-	188	12	33	39	104
Allmennfarlig forbrytelse	2 368	88	296	486	1 497	1	2 005	70	240	425	1 270
Narkotikaforbrytelse	2 060	84	276	442	1 257	1	1 728	66	224	387	1 051
Grov narkotikaforbrytelse	302	4	20	43	235	-	271	4	16	37	214
Falsk forklaring	74	5	9	15	45	-	58	3	6	13	36
Falsk anklage	41	6	5	11	19	-	32	6	5	9	12
Pengefalsk	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Dokumentfalsk	635	75	71	102	387	-	453	44	57	77	275
Forbrytelse mot sedeligheten	344	18	24	48	254	-	336	17	23	48	248
Voldtekt	36	6	2	4	24	-	36	6	2	4	24
Utuktig omgang med barn under 14 år	65	6	7	7	45	-	64	5	7	7	45
Forbrytelse mht. familieforhold	4	-	-	-	4	-	4	-	-	-	4
Forbrytelse mot den personlige frihet ...	350	14	36	45	255	-	337	11	34	43	249
Forbrytelse mot liv, legeme og helbred ..	2 391	217	459	501	1 214	-	2 274	197	437	472	1 168
Grov legemsbeskadigelse	2	-	1	1	-	-	2	-	1	1	-
Drap	38	5	3	3	27	-	36	5	3	3	25
Uaktsomt drap	38	-	11	10	17	-	36	-	11	10	15
Ærekrenkelse	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1
Underslag	333	2	15	34	282	-	259	1	11	22	225
Tyveri	4 537	558	941	975	2 063	-	4 141	514	872	903	1 852
Simpelt tyveri	1 286	138	224	263	661	-	1 084	122	205	228	529
Grovt tyveri	2 784	319	620	603	1 242	-	2 614	297	576	570	1 171
Brukstyveri av motorkjøretøy	457	100	97	104	156	-	434	94	91	100	149
Utpressing og ran	173	25	33	38	77	-	159	24	31	33	71
Ran	108	19	21	21	47	-	98	18	19	17	44
Grovt ran	62	6	12	17	27	-	58	6	12	16	24
Bedrageri og utroskap	1 384	8	114	251	1 011	-	1 027	7	85	186	749
Forbrytelse i gjeldsforhold	339	-	-	9	330	-	308	-	-	9	299
Skadeverk	697	119	155	138	285	-	648	106	147	135	260
Åger og lykkespill	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrytelse i sjøfartsforhold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Heleri og etterfølgende bistand	931	57	123	177	574	-	815	48	112	155	500
Forbrytelser utenfor straffeloven											
Narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv.	1 735	117	332	371	915	-	1 431	82	287	299	763
Forbrytelse mot ligningsloven	324	-	1	5	318	-	297	-	1	5	291
Forbrytelse mot den militære straffelov ..	168	-	44	56	68	-	167	-	44	56	67
Annen forbrytelse utenfor straffeloven ..	276	1	-	6	268	1	264	1	-	6	257

Kilde: NOS Kriminalstatistikk 1995, SSB.

Tyverier, fordelt på typene simpelt, grovt og brukstyveri av motorkjøretøy, var i flertall mht. forbrytelsestype for aldersgruppen 15-17 år. Som nummer to på listen over flest hovedforbrytelser var forbrytelse mot liv, legeme og helbred. Deretter fulgte skadeverk, narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. og allmennfarlige for-

brytelser (narkotikaforbrytelser). Av de fem nevnte er fire brudd på straffeloven, mens narkotikaforbrytelse mot lov om legemidler mv. ligger utenfor straffeloven.

Kønnsfordelingen viser at det i hovedsak var gutter som fikk straffereaksjoner i denne aldersgruppen.

5. Barn og unges fritid

Barn og unge har en aktiv fritid. Fritidssystemene er varierte, men det finnes klare «vinnere». Kino og bøker, idrett og musikk fenger mange. Fjernsynet har også en framtrødende plass i barn og unges hverdag.

Hovedvekten av tabellene i denne delen dekker kultur og massemedia. Massemedier finnes i både trykte og elektroniske varianter, og i undersøkelsene inngår aviser, tidsskrifter, ukeblad, tegneserieblad, bøker, plater/kassetter/CD-er, video, radio, fjernsyn og hjemme-PC. Kultur favner vidt, og her er disse tilbudene tatt med: kino, teater/musikal/revy, opera/operette, ballett-/dancesforestilling, konserter (klassisk og populærmusikk), kunstutstilling, museum, folkebibliotek og idrettsarrangement.

Der annet ikke er angitt, er tallene hentet fra kultur- og mediebruksundersøkelsene som SSB gjennomførte i 1991, 1994 og 1996. Undersøkelsene er utvalgsundersøkelser, dvs. at en tilfeldig gruppe personer er blitt bedt om å svare på spørsmål. I dette heftet er i tillegg svarene til personer i en viss alder valgt ut. Dette fører til at funnene bare kan presenteres på landsnivå.

5.1. Andel ferieturer med barn som reisefølge 1992/93¹. Prosent

	Antall ferieturer totalt	Av dette sammen med barn
Alle	2576	34
Kjønn		
Mann	1220	33
Kvinne	1356	34
Alder		
16-24 år	443	4
25-44 år	1132	58
45-66 år	787	23
Familiefase		
Enslig forsørger	77	69
Par, yngste barn 0-6 år	482	82
Par, yngste barn 7-19 år	440	73
Landsdel		
Akershus/Oslo	687	30
Buskerud/Oppland/Hedmark ..	287	31
Østfold/Vestfold	221	33
Telemark/Agder	238	35
Vestlandet	708	35
Trøndelag	210	42
Nord-Norge	225	35

¹ Dette er et utdrag av tabellen på side 23 i Rapport 94/6. Kilde: Rapport 94/6, SSB.

Barn som reisefølge

Tabell 5.1 sier indirekte noe om barn. Den forteller noe om ferieforhold for barn og unge. Det skiller ikke mellom ulike aldersgrupper barn i denne sammenheng.

I 1992/93 var det barn med som reisefølge på én tredjedel av ferieturene som ble foretatt av nordmenn i alderen 16-79 år.

Personer med foreldreansvar tok barn med seg på 70-80 prosent av ferieturene. Det var særlig par med yngre barn som hadde barn som reisefølge på ferieturer.

Landsdelene skiller seg ikke nevneverdig fra hverandre, når det gjelder hvorvidt barn var reisefølge på ferie. Det er imidlertid ett unntak; Trøndelag skilte seg ut med en andel på over 40 prosent.

Kino, bøker og idrett på topp

Kino, bibliotek og idrett peker seg ut som klare «vinnere» når det gjelder hvilke kulturtilbud barn og unge benytter seg av. Prosentandelene for disse tre aktivitetene ligger høyt over prosentandelene for de øvrige tilbudene.

Det er i den eller de to eldste aldersgruppene at flest har gått på kino, bibliotek, teater, opera, ballett, kunstutstilling, populærmusikkonsert, museum og idrettsarrangement.

Generelt sett benytter barn og unge seg i større grad av alle kulturtilbudene enn gjennomsnittet for befolkningen.

16-17-åringene har gjennomsnittlig gått på kino og vært på bibliotek én gang i måneden, mens 13-15-åringene har tilsvarende besøksfrekvens på idrettsarrangement.

I det hele tatt er det kino, bibliotek og idrettsarrangement som i tillegg til å være de aktivitetene som flest benytter seg av, er de aktivitetene som også blir oppsøkt oftest.

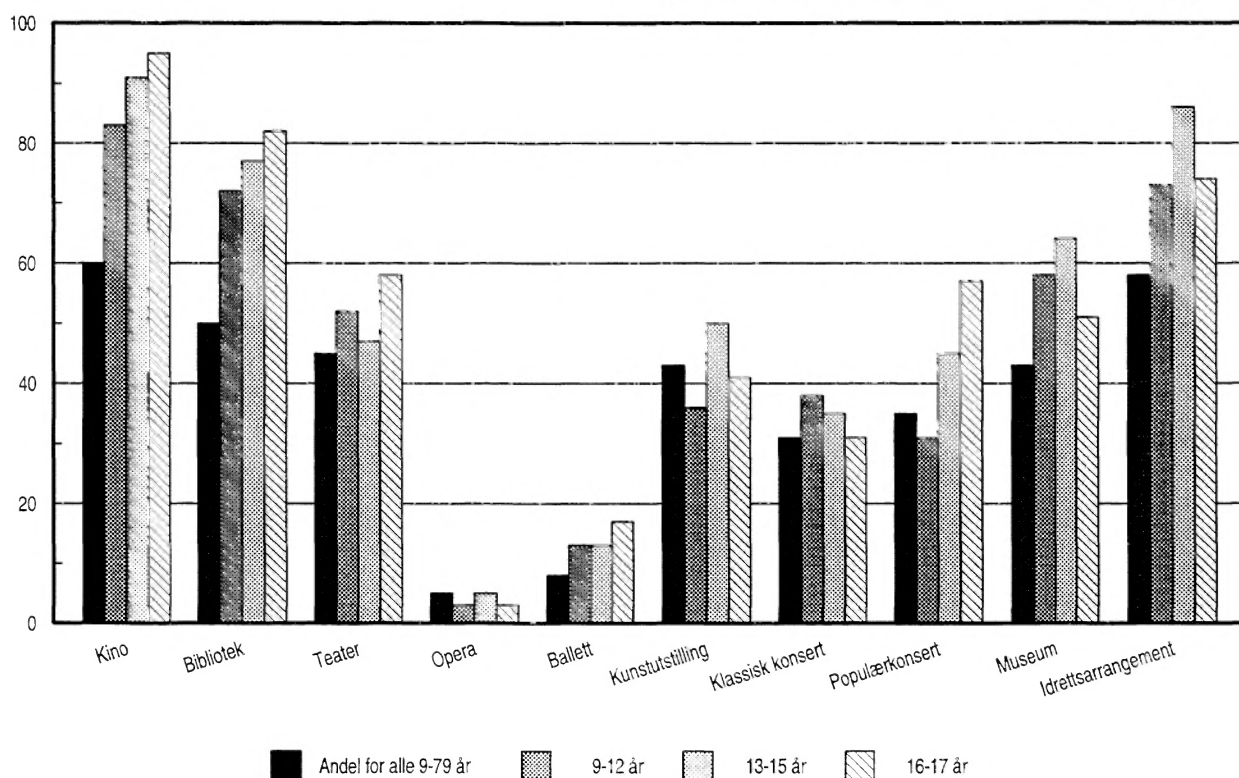
For alle aldersgruppene er biblioteket det tilbudet som gjennomgående er blitt benyttet ofte de siste 12 månedene. Mens 9-12-åringene oftest har vært på biblioteket, eller vært tilskuere på et idrettsarrangement og vært på kino, i den rekkefølgen, har 13-15-åringene vært på idrettsstevne mer enn 12 ganger, på biblioteket i underkant av 12 ganger og 6 ganger på kino. Ungdom 16-17 år har så vidt benyttet biblioteket flere ganger

5.2. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud og antall ganger de er benyttet siste 12 måneder, etter alder, 1991 og 1994

	Kino	Bibliotek	Teater	Opera	Ballett	Kunst- utstilling	Klassisk- konsert	Populær- konsert	Museum	Idretts- arrangement
Andel for alle 9-79 år	60	50	45	5	8	43	31	35	43	58
Av dette										
9-12 år	83	72	52	3	13	36	38	31	58	73
13-15 år	91	77	47	5	13	50	35	45	64	86
16-17 år	95	82	58	3	17	41	31	57	51	74
Antall for alle 9-79 år	4,3	5,3	1,1	0,1	0,2	1,5	1,0	1,3	1,1	6,4
Av dette										
9-12 år	3,9	9,0	1,0	0,0	0,4	0,6	1,1	0,6	1,5	6,4
13-15 år	6,0	11,7	0,9	0,1	0,2	0,9	0,9	1,2	1,6	12,3
16-17 år	12,0	12,2	1,8	0,0	0,3	0,9	1,2	2,2	1,0	10,5

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

Figur 5.1. Andel som har benyttet ulike kulturtilbud siste 12 måneder, 1991 og 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1991 og 1994, SSB.

enn kinotilbudet, mens de har vært tilskuere på idrettsarrangement 10,5 ganger i løpet av det siste året.

De andre kulturtilbudene har vesentlig lavere oppmøte; de benyttes sjelden mer enn én til to ganger i året. Opera og ballett skårer lavest på oppmøteprosenten i alle aldersgruppene. Etter «tre-på-topp»-aktivitetene er det museumsbesøk som oftest er benyttet av 9-15-åringene, mens 16-17-åringene går på populærkonsert.

Kulturbruk henger sammen med kulturtilbud; tilgjengeligheten varierer i Norge, avhengig av hva slags tilbud det er snakk om og hvor i landet man bor.

Musikk som hobby

Musikk er den store vinneren når det gjelder barn og unges egne aktiviteter innen kulturområdet. I forhold til gjennomsnittet for befolkningen ligger barn og unges andel klart over mht. både å spille et instrument og å være med i kor/orkester/sang-/musikkgruppe. Mens det i befolkningen (9-79 år) er 13 prosent som spiller instrument, er det 51 prosent av 9-12-åringene som gjør det. Blant 13-15-åringene er det 29 prosent som spiller et instrument, og blant 16-17-åringene er prosentandelen 25 (dvs. 1 av 4). Selv om andelen for alle aldersgruppene ligger godt over befolkningen generelt, ser vi også at tendensen er synkende med økende alder.

5.3. Andel med egne aktiviteter innen kulturområdet, etter alder, 1991 og 1994. Prosent

	Med i teater-/ revygruppe	Spiller instrument regelmessig	Med i kor/orkester/ sang-/musikkgruppe	Driver med kunst/kunst- håndverk på fritiden	Antall spurte
Alle 9-79 år	2	13	9	14	4002
Av dette					
9-12 år	2	51	26	13	246
13-15 år	5	29	18	15	197
16-17 år	8	25	23	12	121

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen, SSB.

5.4. Andel som spiller ulike instrumenter blant dem som kan spille, etter alder, 1994. Prosent

	Blokk- fløyte	Andre treblå- sere	Trom- pet, kor- nett	Andre mes- sing- blå- sere	Piano	El-orgel, syn- thesi- zer	Andre tan- gent- instru- menter	Gitar	Andre stren- gein- stru- men- ter	Fiolin, fele	Andre stry- kere	Trekk- spill, to- rader o.l.	Trom- mer, slag- verk	Andre instru- men- ter	Antall spurte
9-12 år ..	65	8	8	11	30	12	7	7	0	6	0	2	5	1	104
13-17 år ..	39	4	6	7	41	16	2	38	5	6	0	2	10	4	108

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Når det gjelder å drive med kunst og kunsthåndverk på fritiden, skiller ikke barn og unge seg fra resten av befolkningen. Ellers er det flere ungdommer, sett i forhold til befolkningen, som er med i teater-/revygruppe.

Piano, blokkfløyte og gitar populære

Ved å begrense seg til å se på dem som spiller et instrument, kan man få et inntrykk av hvilke instrumenter det er mest vanlig å kunne spille på.

Blokkfløyte og piano peker seg ut som instrumenter som hvert tredje barn eller flere i hver aldersgruppe kan spille. To tredjedeler av alle 9-12-åringene spiller blokkfløyte. Dette kan ses i sammenheng med musikkundervisningen i skolen. Det er også ca. 40 prosent av 13-17-åringene som spiller dette instrumentet.

Det er mest vanlig å spille piano i den eldste aldersgruppen, men forskjellen i forhold til blokkfløyte og gitar er ikke stor (41 mot 39 og 38 prosent). Det å spille gitar ser ut til å være et klart ungdomsfenomen; 38 prosent av 13-17-åringene spiller gitar, mot 7 prosent av 9-12-åringene. For alle mellom 9 og 79 år er andelen gitarspillere 32 prosent (mer informasjon i Statistiske analyser 13/96, SSB).

De typiske korpsinstrumentene er det klart færre som spiller på, sammenlignet med blokkfløyte og piano.

Fiolin- og trompetspill er like utbredt blant 13-17-åringene (med 6 prosent), mens trommer er noe mer populært med 10 prosent.

5.5. Driftsutgifter i 1 000 kroner for musikk-skoler. Kommune¹, 1995

Driftsutgifter i 1 000 kr

Hele landet.....	501 842
Telemark	20 823
Porsgrunn	4 215
Skien	4 288
Notodden	2 648
Bamble	543
Kragerø	673
Nome	707
Bø	1 618
Sauherad	1 623
Tinn	1 148
Seljord	1 012
Tokke	801
Vinje	1 547

¹ De kommunene som mangler fra oversikten, har ikke ført driftsutgifter for musikkoler for 1995.

Kilde: Offentlige finanser og kredittmarkedsstatistikk, SSB.

Musikkoler

Kommunale driftsutgifter til musikkoler varierer. Under kommenteres bare fylkestall i forhold til landstall. Utgiftene bør ses i sammenheng med antall barn og unge bosatt i kommunen/fylket.

Rogaland og Hordaland har størst utgifter til drift av musikkoler, med over 11 prosent av totalbeløpet hver. Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal bruker hver ca. 9 prosent av «landsbudsjettet» til musikkoler. Østfold, Aust-Agder og Finnmark har de laveste driftsutgif-

tene. I synkende rekkefølge plasserer de andre fylkene seg slik: Akershus, Nordland, Nord-Trøndelag, Troms, Sogn og Fjordane, Hedmark, Telemark, Oppland, Vest-Agder, Oslo, Buskerud og Vestfold.

Jentene aktive biblioteksgjengere

Jenter er mer aktive biblioteksgjengere enn gutter, målt i antall lånte bøker fra et folkebibliotek. Alle 9-12-åring og jenter i alderen 13-17 år har i snitt lånt mer enn én bok pr. måned det siste året (1994). De yngste jentene låner flest bøker, med 16,5 bøker i året. De eldste guttene låner færrest bøker, med 8 bøker de siste 12 månedene.

Det er klart flere av dem som leste en bok i går som også har vært på folkebibliotek de siste 12 månedene. Det er mellom 6 og 9 prosent flere som leste bøker dagen i forveien som også hadde vært på bibliotek, sammenlignet med dem som ikke hadde vært der.

Forskjellen i lesing av bøker mellom dem som har og dem som ikke har vært på bibliotek er størst i den eldste aldersgruppen. I aldersgruppen 9-12 år er både biblioteksbesøkere og de som ikke har vært på biblioteket siste året, forholdsvis ivrige boklesere; det er uansett 27 prosent eller flere av barna i denne aldersgruppen som leste bok i løpet av en gjennomsnittsdag.

Mye ballidrett

Fotball er den idrettsgrenen som flest barn og unge utøvde sist de deltok på et idrettsarrangement. For begge aldersgruppene er det fotball og dernest håndball som fanger flest utøvere. For 9-12-åringene er fotball den altoverskyggende deltakersporten; hele 53 prosent deltok i fotball sist de var med på et idrettsarrangement. Håndball følger på andreplass, med 18 prosent. Annen individuell idrett (som bl.a. inkluderer svømming og ridning) samlet 9 prosent deltakere i den yngste aldersgruppen, fulgt av friidrett og skiidrett på 7 prosent.

5.6. Antall bøker lånt på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder og kjønn. 1994

Alder og kjønn	Antall bøker lånt	Antall spurte
9-12 år		
Gutter	12,9	61
Jenter	16,5	69
13-17 år		
Gutter	8,0	78
Jenter	14,9	81

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.7. Andel som har lest bok en gjennomsnittsdag blant dem som har og dem som ikke har vært på folkebibliotek siste 12 måneder, etter alder. 1994. Prosent

Alder og biblioteksbesøk	Lest bok i går	Antall spurte
9-12 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	27	42
Har vært på folkebibliotek	33	88
13-17 år		
Har ikke vært på folkebibliotek	18	34
Har vært på folkebibliotek	27	125

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

13-17-åringene har ikke et like stort sprik mellom andelen som deltar i de tre mest populære idrettene. Fotball ligger på 36 prosent, mens håndball har en deltakerandel ved idrettsarrangementer på 27 prosent. Lagidrettene står i det hele tatt sterkt i denne aldersgruppen.

Samtidig er det i aldersgruppen 13-17 år forholdsvis mange som driver med annen individuell idrett.

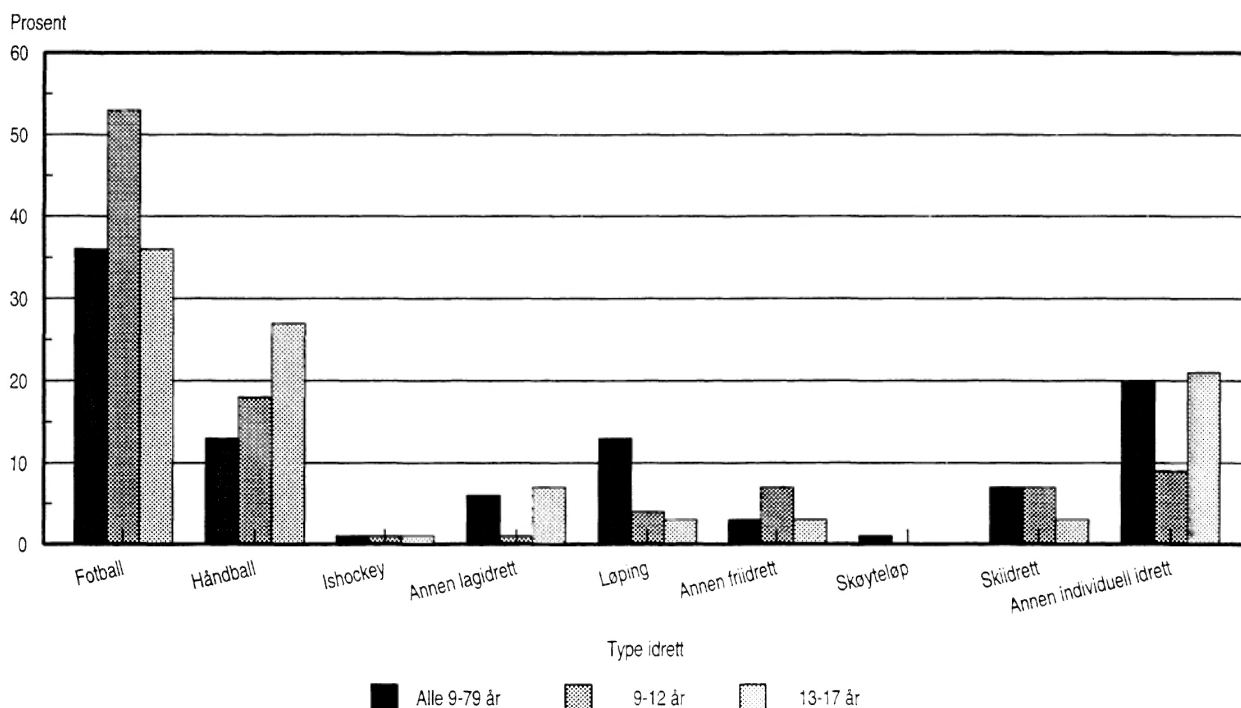
5.8. Andel som har deltatt i ulike typer idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement, etter alder 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyteløp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle 9-79 år	36	13	1	6	13	3	1	7	20
Av dette									
9-12 år	53	18	1	1	4	7	.	7	9
13-17 år	36	27	1	7	3	3	.	3	21

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Figur 5.2. Andel som har deltatt i ulike idrettsgrener sist de deltok på idrettsarrangement. 1994

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

5.9. Andel som så ulike typer idrett sist de var på idrettsarrangement. 1994. Prosent

	Fotball	Håndball	Ishockey	Annen lagidrett	Løping	Annen friidrett	Skøyte løp	Skiidrett	Annen individuell idrett
Alle	52	14	3	3	3	2	2	13	9
Av dette									
9-12 år	54	16	3	3	4	1	.	11	7
13-17 år	45	25	3	5	2	1	3	5	9

Kilde: Kultur- og mediebruksundersøkelsen 1994, SSB.

Fotball som tilskuersport

Både blant 9-12- og blant 13-17-åringene svarer flest at de så fotball sist de var på et idrettsarrangement. Foruten fotball samler håndball tilskuere i disse aldersklassene. Totalt har 70 prosent av både 9-12-åringene og 13-17-åringene sett fotball- eller håndballkamper sist de var på et idrettsarrangement.

Skiidrett tiltrekker seg også unge tilskuere, spesielt 9-12-åringene. Skiidrettens tilskuerandel i 1994 kan riktignok være påvirket av Lillehammer-OL.

Annen friidrett (inkluderer ikke løping) har den laveste prosentandelen tilskuere for disse aldersgruppene.

Medlemskap i idrettsforeninger

Jenter har færre registrerte medlemskap i norske idrettskretser enn gutter har. Dette gjelder både totaltall for landet og for hvert enkelt fylke.

Jenter i alderen 0-12 år har flere medlemskap enn jenter i alderen 13-16 år. Førstnevnte utgjør riktignok et større aldersintervall, selv om man kan anta at de aller yngste, si 0 til 5 år, til dels kan overses.

Aust-Agder har minst sprik mellom antall medlemskap i de to aldersgruppene. Hedmark, Oppland og Rogaland har opp mot 50 prosent flere medlemmer blant de yngre enn blant de eldre jentene.

De yngste guttene ser også ut til å være mer aktive enn gutter i alderen 13-16 år.

Finmark har den minste forskjellen i antall medlemskap mellom aldersgruppene. I Akershus er det ca. 8 000 flere guttemedlemskap for 0-12-åringene enn 13-16-åringene. I Hedmark og Rogaland er det registrert ca. dobbelt så mange medlemskap for 0-12-årige gutter som for 13-16-årige gutter.

5.10. Idrettskretser, lag og medlemskapstall, etter kjønn og alder pr. 31.12.1996¹

	Antall lag	Medlemmer i alt			Gutter	
		0- år	Jenter	13-16 år	0-12 år	13-16 år
Hele landet	7 286	1 396 824	147 291	89 155	188 352	118 572
Østfold Idrettskrets	387	72 169	5 864	4 371	7 906	5 756
Akershus Idrettskrets	638	153 093	14 730	8 434	21 556	12 847
Oslo Idrettskrets	613	186 209	11 176	6 231	17 863	10 294
Hedmark Idrettskrets	361	65 175	6 628	3 499	8 760	4 710
Oppland Idrettskrets	389	62 454	7 029	3 736	8 825	5 264
Buskerud Idrettskrets	354	74 678	6 892	4 956	10 239	6 658
Vestfold Idrettskrets	270	61 538	6 595	3 669	8 657	5 237
Telemark Idrettskrets	285	51 646	5 838	3 526	7 115	4 768
Aust-Agder Idrettskrets	176	30 873	2 927	2 330	4 262	3 527
Vest-Agder Idrettskrets	262	41 326	4 798	2 978	5 987	3 759
Rogaland Idrettskrets	506	98 895	13 925	7 310	16 437	8 624
Hordaland Idrettskrets	629	108 057	13 974	7 911	18 222	11 001
Sogn og Fjordane Idrettskrets	192	39 563	5 085	3 309	4 949	3 862
Møre og Romsdal Idrettskrets	481	73 554	7 571	5 994	10 258	7 275
Sør-Trøndelag Idrettskrets	441	95 628	9 793	6 045	11 403	8 479
Nord-Trøndelag Idrettskrets	261	47 658	5 489	3 834	6 151	4 242
Nordland Idrettskrets	493	57 234	7 404	4 566	9 568	6 046
Troms Idrettskrets	350	40 256	4 288	2 962	5 790	3 443
Finnmark Idrettskrets	196	21 540	2 621	1 617	2 604	2 114

¹ Tallene i denne tabellen vil avvike noe fra tilsvarende tabell i Statistisk årbok. SSBs statistikk inkluderer Norges Bedriftsidrettsforbund. NBIF har en nedre aldersgrense på 17 år for sine medlemmer og vil dermed ikke påvirke tallene for yngre aldersgrupper.
Kilde: Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité, Årsrapport 1996.

Unge går på fritids-/ungdomsklubber

I 1991 hadde 62 prosent blant 13-15-åringene vært på fritids-/ungdomsklubb i løpet av de siste 12 månedene. Halvparten av alle 10-12-åringene benyttet seg også av dette tilbudet, mens det blant barn 7-9 år var 29 prosent som benyttet seg av denne fritidsaktiviteten.

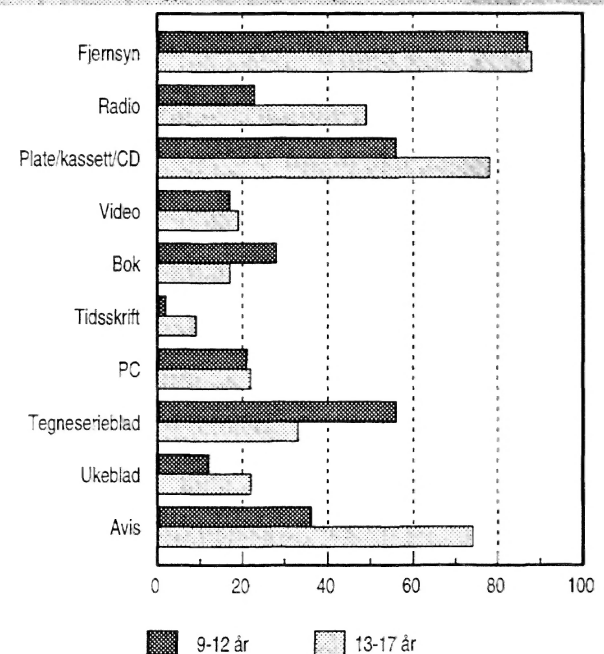
90 prosent ser på TV

Fjernsynet er det medietilbudet som vinner kampen om barn og unges oppmerksomhet. Både på spørsmål om hvilket medium som er brukt og hvor lenge, kommer TV-en ut på topp. Opp imot 90 prosent av 9-17-åringene ser på fjernsyn en gjennomsnittsdag.

Å spille plater/CD-er/kassetter står også høyt i kurs i begge aldersgruppene. Blant 13-17-åringene er det omtrent like vanlig å høre på musikk som det er å lese avisen.

9-12-åringene leser ikke aviser i samme grad som de eldre ungdommene, men de leser til gjengjeld oftere tegneserieblad. Sannsynligvis står Donald Duck&Co. for mye

Figur 5.3. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, 1996

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.11. Andel som har brukt ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder, 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	87	23	56	17	28	2	21	56	12	36	109
13-17 år	88	49	78	19	17	9	22	33	22	74	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

5.12. Antall minutter brukt på ulike medietilbud en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Fjernsyn	Radio	Plate/ kassett/CD	Video	Bok	Tidsskrift	PC	Tegne- serieblad	Ukeblad	Avis	Antall svar
9-12 år	89	10	21	11	9	0	12	14	3	6	109
13-17 år	115	45	69	12	8	3	19	8	5	15	158

Kilde: Mediebruksundersøkelsen 1996, SSB.

Tidsbruken er gjennomsnittet for alle i aldersgruppen. Antall minutter vil øke hvis man kun ser på faktiske mediebrukere (seere, lyttere osv.).

av denne lesingen. Som for tegneseriebladene er det den yngste aldersgruppen som i størst grad leser bøker.

Radio er også et medium som ca. halvparten av alle 13-17-åringene har benyttet en gjennomsnittsdag.

En god femtedel av de spurte barna mellom 9 og 17 år har benyttet hjemme-PC en gjennomsnittsdag.

Det er en betydelig andel som bruker alle de nevnte medietilbudene; mer enn 15 prosent av barn og unge har brukt disse mediene en gjennomsnittsdag.

Etermediene tar tid

Barn i aldersgruppen 9-12 år bruker i gjennomsnitt 1 time og 29 minutter foran fjernsynsskjermen. 13-17-åringene ser i gjennomsnitt på TV i 2 timer (115 minutter) på en gjennomsnittsdag.

Foruten TV-en bruker unge i alderen 13-17 år mye tid hver dag på musikk i form av plater, CD-er og kassetter, og på radio. PC-bruken og avislesingen er begrenset til 15-20 minutter hver.

Den yngre gruppen har også fjernsynet som det mest tidkrevende mediet, med musikklytting og tegneserie-

blader på de neste plassene. Bortsett fra TV-titting er det sjelden mer enn 20 minutter som brukes til noe medietilbud av barn i aldersgruppen 9-12 år.

Barn og unge benytter etermediene oftere og bruker mer tid på disse enn på tekst-mediene en gjennomsnittsdag. Det kan imidlertid være på sin plass å påpeke at det er fullt mulig å benytte flere medier samtidig.

PC-en som underholdning

9-15-åringene bruker i hovedsak hjemme-PC-en til spill og underholdning; hele 84 prosent av brukerne i denne aldersgruppen oppgir at de spiller og lar seg underholde av PC-en en gjennomsnittsdag.

En fjerdedel av barna og de unge som bruker PC hjemme en gjennomsnittsdag sier at den brukes til skolearbeid.

I den eldre aldersgruppen, dvs. blant 16-24-åringene, er det flest som bruker datamaskinen til utdanningsrelatert arbeid. Dette gjelder over halvparten av brukerne i denne gruppen. Samtidig bruker nesten like mange PC-en til spill og underholdning. 40 prosent sier at de tar PC-en i bruk som hjelpemiddel for hjem og fritid.

5.13. Brukere fordelt på type hjemme-pc-bruk en gjennomsnittsdag, etter alder. 1996. Prosent

	Daglig arbeid	Underhold- ning/spill	Skolearbeid/ utdanning	Til hjem/fritid	Tilknyttet modem/faks	Tilknyttet CD-ROM-spiller
9-15 år	0	84	25	10	4	23
16-24 år	15	53	55	40	15	30

Kilde: Statistiske analyser 18, SSB.

Tillatelse nr.
159 000/502

B Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Publikasjonene kan bestilles fra:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway